

GŁOS ZAKOPIAŃSKI

pismo tygodniowe społeczne, ekonomiczne i kulturalno-oświatowe.

Cena n. 20 gr.

REDAKCJA i ADMINISTRACJA: Zakopane, Krupówki 20.

Telefon 56.

NART i sprzętu —
narciarskiego
PO CENACH FABRYCZNYCH.

Wyprzedaż posezonowa
T-wo **KOMISPOL S. A.**

Warszawa, Krakowskie-Przedmieście Nr. 18.
Zakopane, Krupówki 27.

Koniec tymczasowości.

Nareszcie po długich przejściach, statut komisji klimatycznej dla Zakopanego, został podobno przez najwyższe władze zatwierdzony. Czynności tymczasowej komisji klimatycznej dobiegają do końca. Miejsce jej zajmie w niedługim czasie nowa komisja, komisja stała, której czas funkcjonowania obliczony jest na trzechletni okres. Okres w jakim już nie jedno rozpoczęte dzieło doprowadzić można do końca. Nowo więc wybrać się mająca komisja, będzie miała, przez samo pozbycie się tej kuli u nogi, jaką jest tymczasowość, znacznie łatwiejsze, a pozatem i znacznie szersze zadanie do spełnienia.

Z chwilą ustąpienia T. K. U. skończy się okres prac przeważnie przygotowywanych, a zacznie okres pracy twórczej, aby jak najbardziej dla Zakopanego i Tatr owocnej. Nową komisję czeka i znacznie rozszerzony zakres działania, przez oddanie w jej opiekę całego okręgu sanitarnego, sięgającego daleko poza granice gminy Zakopane. Praca ta wymagać będzie i znacznego stosunkowo rozszerzenia biura i jego personalu. Zdaje się, że dla uzyskania ciągłości w pracy, gdy funkcje członków komisji sprawować będą nadal przedstawiciele władz (gmina), korporacji (kupcy i przemysłowcy) i towarzystw (Tow. Tatr. i „Ochrona Przyrody”), t. j. ludzie nie dysponujący bezwzględnie swym czasem dla stałej pracy w komisji i biurze potrzebnego, dobrze byłoby, aby kierownictwo biura klimatycznego otrzymało stałego i płatnego kierownika, któryby w pracy wewnętrznej biura i ze stronami zastępował prezesa i innych członków komisji.

Przez ustanowienie kierownika biura, uzyskałoby się ciągłość prac, czego (mimo co trzy lata tylko) zmieniania składu komisji uzyskać by się nie dało. Tak jak dziś się sprawy w biurze T. K. U. przedstawiają, to zmian w niem żadnych przeprowadzać nie ma potrzeby — obecny personal od kilku, a nawet kilkunastu lat pozostający na swych stanowiskach, dokładnie z trybem prac zapoznany, daje gwarancję dostateczną — chodziłoby więc tylko o stworzenie nowego stanowiska, stanowiska kierownika komisji klimatycznej. Ze tego rodzaju stanowisko

będzie musiało być stworzonym, nie może ulegać wątpliwości, chociażby ze względu na znacznie rozszerzony zakres prac przyszłej stałej komisji, przez oddanie pod jej opiekę całego okręgu sanitarnego.

Przypuszczamy też, że T. K. U. która ma ostatecznie usankcjonowany dziś projekt statutu, jeszcze raz zaopiniować sama z siebie tę sprawę na porządku dziennym postawi i odpowiednio pokieruje.

(K.)

Refleksje posezonowe.

Skończył się zimowy sezon... sezon dziwny, kapryśny i chimeryczny jak kobieta w niebezpiecznym wieku. Czyżby i Zakopane ten okres przechodzić miało? Zakopane z samej nazwy będące rodzaju nijakiego, czyli nie wyrosłe jeszcze z wieku dziecięcego, daleką chyba ma jeszcze przed sobą drogę, aby wkroczyć w „wiek niebezpieczny” — a jednak sezon ostatni nosi na sobie wszystkie te na wstępie wymienione przywary.

Naprzód tedy zaczął się bardzo późno, bo dopiero na samę święta Bożego Narodzenia — zaczął się zatrzesieniem gości. Goście jednak na swoje i tubylców nieszczęście spadli na Zakopane, wraz z spadkiem marki. Spadek marki pociągnął za sobą zwyczaj gwałtowną cen, a te znow pociągnęły za sobą gwałtowną ucieczkę gości, czyli letników, a właściwiej „zimowników” z Zakopanego. Potem kiedy dzięki ustaleniu się marki, ustaliły się i ceny i zima — i gdy mimo ataków prasy na Zakopane, wierni kochankowie Zakopanego zjeżdżać na nowo zaczęli — to znow zaczął się gwałtowny „spadek” śniegu. (Zakopane ma w tym roku dziwne szczęście do spadków — boć i darowizna Zakopanego przez pp. Zamoyjskich narodowi nie jest niczem innym, jak jeszcze jednym spadkiem, ale w tym wypadku tym „amerykańskim”). „Spadek” śniegu przyniósł Zakopanemu — atoli nieszczęście, bo rozkwitający sezon zdusił w zarodku. Ostatki sezonu, pełne w różne „ostatki” bo ostatki: sezonu, karnawału, zawodów narciarskich i ostatki drożyzny — były rzeczywiście znakomite, nie mogły jednak z powodu swego krótkotrwania wynagrodzić „straconych zachodów” minionych tygodni.

Tak więc ostatni sezon należał do mniej udanych, a przyczyn na to złożyło się i więcej — dotąd wymieniliśmy tylko te od nas niezależne, czyli tak zwane, „vis majory” — teraz przechodzimy do własnych grzechów, a niemi były: 1) W okresie spadku marki — gwałtowne śróbowanie cen, (w czym prym dzierżyli nasi sankarze) — śróbowanie nie liczące się z ničem i nikim. 2) Przez nasze niedołęstwo pozwoliliśmy Krynicy wydrzeć sobie monopol urządzania zawodów narciarskich. 3) Przez nasz nieporządek w utrzymywaniu ulic, narażający gości na przetrącanie przy jeździe sankami

krzyżów, odpędziliśmy dziesiątki tychże — 4) Przez odmawianie gościom w pewnych publicznych lokalach „czarnej kawy” a zmuszanie ich do picia wina, zrobiliśmy sobie opinię gniazda łupiskórców. — 5) Przez nadmierne tolerowanie, ustępowanie na każdym kroku, a nawet fortytowanie różnych „szabesgojów” obrzydziliśmy Zakopane tym, którzy w niem szukają wypoczynku fizycznego i odrodzenia duchowego... itd. itd.

Jest więc dożo i naszej winy, w tem „spaleniu na panewce” ostatniego zimowego sezonu. Dziś gdy sezon skończył się, a czas postu, wolny od obowiązkowych bałów i nieobowiązkowych „dancigów” daje nam nieco więcej chwil swobodnych do rozpamiętywania, należałoby pomyśleć nieco nad przyczynami, o których wyżej i przyrzekłszy „szczerą poprawę” wyzbyć się ich w imię dobra Zakopanego i co najważniejsze własnej kieszeni.

Kl. Kz.

Hark! hark! the dogs do bark!

Słuchajcie! słuchajcie! psy szczekają! Pod tym tytułem ukazała się w jesieni r. 1914. w angielskim handlu księgarskim mapa Europy, na której narody w granicach swoich terytorjów pod psimi postaciami wyobrażone, obszczekują się wzajemnie i groźnie kły sobie pokazują.

Inna podobna tablica, również produkt angielski z tego samego czasu nosi napis „Kill that eagle”, zabij tego orła, — rozumie się niemieckiego.

Niemieckie firmy wydawnicze postarały się w lot o reprodukcję tych tablic i przekład ich tekstów, na wieczną pamiątkę jakoby barbarzyństwa angielskiego. A pamiętamy jak to, w krajach niemieckich posługiwano się wówczas przy wzajemnych pozdrowieniach formułką „Gott strafe England” — niech Bóg ukarze Anglię!

To tylko drobne szczególiki ze stosunków międzynarodowych w r. 1914. Nie wytworzyły się one jednak nagle, bo już od niepamiętnych czasów używały narody w polityce zewnętrznej chętniej szczekania, niż mowy, mimo całą wytworność zawodowych dyplomatów.

Ale i w wewnętrznym życiu, zwłaszcza gdy idzie o zagadnienia zasadnicze, podobne są często zbiorowości ludzkie co najmniej do zgłębliwych wieców małpich, jak je można obserwować w gajach podzwrotnikowych, albo w menażerjach.

Cbarakterystycznym zjawiskiem jest pewność siebie każdej grupy, a w poszczególnych grupach pewność siebie każdego osobnika i niezachwiane przekonanie o własnej słuszności, której się broni rzadziej mową, częściej wrzaskiem, jeżeli nie pięścią, kijem, nożem, bombą, lub trującymi gazami

Wyobraźmy sobie zebranie przedstawicieli kilku różnych ras, narodów, wyznań, klas społecznych i t. p. Czyż nie można z góry przewidzieć, że każdy z nich zechce narzucać swo-

ją prawdę, swój dogmat innym, jako jedynie godny czci uznania i wprowadzenia w życie, ale równocześnie nie omieszka wyrazić lekceważenia i pogardy dla cudzych dogmatów.

Gdyby sie znalazł przybysz nie ogarnięty jeszcze przez żaden dogmatyzm partykularny; taka biała, czysta, niezapisana karta, ani przez rodziców i nauczycieli, ani przez towarzyszy i sąsiadów, ani przez kapłanów tego czy innego wyznania, ani przez literaturę i prasę tego lub innego kierunku; — taka niewinna, szczerze nieutralna, przedmiotowa dusza, nieknęta żadną sugestją ni hypnozą, żadną doktryną ni groźbą ub terorem partyjnym i musiałaby ona na takim zebraniu zwątpić w zdolność rozpoznawania prawdy u człowieka, zdolność obiektywnego myślenia i działania.

Taki przybysz widząc ludzi oszołomionych swoimi sprzecznymi „aksiomatami”, a chcących się wzajemnie przekonywać nie mową lecz szczerkaniem, wyciem, gwizdaniem, obelgą, drwinami, przekleństwem, szyderstwem, groźbą a nawet pałką, kulą, bombą, nożem i t. p., raczej zwątpi nawet w swój własny rozum, niżby się miał przyznać do której kolwiek z tych grup ludzkich.

Taki gość i obserwator trzeźwy, nie zniewolony przez żadną propagandę, zanim zwątpi nawet w myśl własną, będzie się może starał ocenić obiektywnie wartość partykularnych dogmatystów, niezdolnych do symbiozy, i może dojdzie do przekonania, że to są ludzie dotknięci mniej lub więcej ciężkimi chorobami umysłowymi, ujęci w jarzmo patologicznych żądz, ambicji, namiętności, negatywnych afektów, którym podporządkowują się ich myśli, słowa postanowienia i czyny.

Choroba nie jest hańbą, ale nieszczęściem. Nie należy oczekiwać od chorych, żeby się wzajemnie leczyli. To mogą czynić tylko ci, którzy się już przechorowali i ozdrowieli, albo ci, którzy a priori są odporni na choroby rasowo - narodowo - polityczno - wyznaniowo i tym podobnie partyjno-partykularne.

Atoli tych ozdrowieńców i odpornych jest bardzo mało. Przeważnie są to choroby przewlekłe, z wielką skłonnością do nawrotów i powtórnych zachorowań. Należą, one do tych światowych epidemii, których przebycie nie zabezpiecza przed ponownym zaślabnięciem. Interwencja zdrowych jest mało skuteczna z powodu ich niewielkiej ilości i braku publicznych szkół, któreby badały wyżej wymienione choroby i podawały skuteczne metody lecznicze. Pozostaje tylko droga prywatnego studjowania problemu, i korzystania z nadarzonej sposobności przeciwdziałania przy pomocy wypróbowanych „arkanów” psychoterapii.

(dokończenie nastąpi).

KAROL KWAŚNIEWSKI.

LAWINA.

Przez nieskalanie białe pole, pną się, w kraj regli, w ciemne ściany lasu, gdzie pod miękką białych puchów pościelą ukryte wykroty i złomiska nie tamują drogi — pną się, i y minawszy tę ciemno-zieloną, cichą, w zadumie, w szacie z białych okiści, drzemiącą krainę zaciszy — wkroczyć w kosówki przyziemnej dziedziny — kosówki latem szmaragdowo zielonej i bujnej, dziś, pod mirjadem skier skrzącą osłoną, śniącą o przyjsciu słońca, o rozgwarze ptactwa, o radosnej godzinie rozkwitu i puszczaniu zielonych, żywicznych woni pełnych, pędów.

Pną się w kraj dzikich turni, w królestwo śmiertelnej ciszy — kędy swobodne wichry o ostre granie szczytów trącając, melodie niesłyszane, a pełne grozy i melancholji grają — kędy niepowstrzymane żadną mocą w pędzie, lawiny, ta straż świątynicy ciszy, bronią profanom wstępu, wstępu tam, gdzie jeno wichry, a szerokoskrzydłe orły swe władztwo niepodzielnie dzierżyć prawo mają.

Pną się, w niepokalanej bieli śnieżnego posłania, znacząc szlak wązki, w zakosy idący, nart długich szluzami... Skrzyp nart wpada w ciszę, jak fałszywy akord niedostrojonych strun...

Więc pan i władca tej krainy, cisza, uniosłszy głowę z miękkich pościeli, patrzy w oczy dwóch świadków, a oddechem swym zimnym ruszywszy drzemiące białe pyłki, w twarz im ciska, zdając się mówić:

KAROL KWAŚNIEWSKI.

NA CO i PO CO...

*Na co i po co śnieg srebrzysty pada
i białym płaszczem świat okrywa
i sążnieźną na drzewa osiada
mróz, że naokół martwa przestrzeń siwa...*

*Na co i po co, na szybach mróz kwiaty,
djamentami skrzące się, rozpina
i w tyle kasy, bumpy, przepogaty,
drwi z wygastego w kuchence komina...*

*Na co i po co — lecą z nieba puchy
i zasypują świat wokół bez końca —
i w strasznym wyciu dzikiej zawieruchy
straszą tęskniących do ciepła i słońca...*

*Na co i po co — te mrozy i śniegi,
ten wiatr, jak skargu okrutna, wyjący
i te iskrzące się na szybach śniegi
i roziskrzzone niebo pośród nocy —*

*Na co i po co?... nie dba na pytanie
śnieg, jeno dalej nietłoty pruszy...
co mu, biedoty zmarzniętej konanie,
gły sam tak zimny i taki bez duszy...*

Zakopane 1924.

ZRRZĘDZENIA.

Egipskie ciemności.

Zdarza się czasem, że księżyc nie świeci — ale zdarza się również czasami że i elektryka gaśnie — a już gdy zdarzy się „czas podiy”, że obaj dawcy światła w porze nocnej urlop sobie zrobią i to równocześnie, to czas taki nazywa się „plagą ciemności egipskich”

Plaga taka do godziny 7 wieczór bywa jeszcze znosną, bo świeczkami oświetlone wystawy i wnętrza sklepów, rzucają na wyboiste chodniki i ulice Zakopane, blade i omdlewające refleksa świetlne. Całkiem atoli plaga, staje się plagą w porze późnej, gdy np. zmuszony jesteś, po urzędowym spędzeniu paru godzin w atmosferze policyjnego bankietu, wyjść na ulicę; by macając kończynami dolnymi kierować swe kroki w stronę swego domostwa. Przechodzisz sam męki tantala, a skóra na tobie cierpnie, na myśl, że każdy krok grozi ci jeżeli nie rozbić głowy o stóp latarni (o ironio), to przynajmniej zwichnięciem, jeżeli już nie złamaniem nogi. Całą przyjemność masz tylko w obserwowaniu twych bliźnich, jeszcze mniej od ciebie na takie przyjemności zanartowanych, a oświetlających sobie drogę, zapalnikami gasnącymi ciągle na wietrze — i przyznać musisz, że jednak te błędne ogniki są malownicze. A więc i plaga ciemności Zakopiańskich ma swoje uroki, a nawet i korzyści. Wprawdzie korzyści i odnoszą jedynie amatorzy literatury pięknej, rozbijający witryny księgarń Gebethnera, pod czujnym okiem, tym razem zupełnie wobec panujących ciemności bezsilnym, posterunkowego, ale to nic — korzyść pozostanie korzyścią. Największą korzyść ponoszą gmina i klimatyka, zaoszczędzające jeszcze jedną noc nie oświetlenia ulic, najmniejszą p.p. restauratorzy i kawiarnie, którym w tej porze i świeczki nie są w mocy rozświetlić czarnych myśli w głowach.

Gdy więc troska o aktywny budżet gminny powinna nami rządzić, życzyć więc należy, aby nocy o charakterze „egipskich ciemności” było w roku jaknajwięcej.

Zrzęda.

— Wracajcie skądście przyszli... Coż was niesamowitego w moją dziedzinę zenie!?!... Przecz wam mój spokój nie miły?... Wracajcie! — bo śmiałków nie szanujących świętości zmiażdżę i wytepię!...

Lecz oni na głos ten głusi, drwiący z bijących w twarz i oczy pyłków śniegowych, — suną dalej. Minęli już cichy i zadumany las, minęli zwarte szeregi gonnych jodeł i świerków, ubranych w białe szaty okiści — jednym „szusem” nart przebyli białą, nieskalaną pościel kosówki i wkroczyli w pustynny kraj dzikich, jako sama śmierć martwych turni — w kraj zastygłych i zamrzniętych, przed tysiącoleciem, tal płynnego masy ziemnej, morza.

Dzikie poszarpiane, w zadumach zwałami śniegów skrzące się turnie, piętrząc w górę swe czuby, otoczyły zwartem kołem śmiałków, zdając się grozić i zamykać wstęp w sam środek władztwa ciszy...

Droga, dotąd łatwa, wygladzona przez wichry nawianym puchem śnieżnym, stawała się coraz trudniejszą, a niebezpieczeństwo, które potęgowała groza otoczenia i możliwość lawin, coraz groźniejsze.

W pierwszym momencie, jednemu z tych natrętnych śmiałków, rozluźnia się przy zjeździe więźba — a chwila umocowania tejże, rozdzieliła go od towarzysza o jakie trzysta metrów. Gdy po umocnieniu więzby spojrział w dół, ujrzał swego towarzysza w kotlinie, zewsząd otoczonej dzikimi turniami, których niemal pionowe ściany, tworzyły zamknięty ze wszech stron kocioł.

Z PRASY POLSKIEJ O TATRACH I ZAKOPANEM.

Ukazał się № 10. „Tygodnika ilustrowanego” poświęcony w całości Zakopanemu. Na treść jego składają się artykuły: Dr. J. Diehla, Brama tatrzańska; Dr. T. Mischkego, Zakopane jako uzdrowisko; M. Kozłowskiego Tatrzy i Zakopane pod względem administracji; Jana Ż. „Z Zakopanego” feljeton opisujący peregrynację autora z Warszawy do Zakopanego i wrażenia z pobytu w temże z okresu zawiętej śnieżnej; artykuły „Zakopane dzisiejsze i jutrzejsze”. Rozwój „Zakopanego” (wywiad z naczelnikiem gminy posłem M. Kozłowskim), K. Makuszyńskiego kapitalny, jak zwykłe, a złośliwy i mdy mimo tego, feljeton „Orlice”, wreszcie drobiazgi o „Odrodzeniu”, „Muzeum Tatrzańskim”, „Szkole zawodowej”, „Migawki”, wreszcie bogato ilustrowany dział reklamowy. Numer ilustrowany zdjęciami fotograficznymi T. Studnickiego i M. Fuksa.

Omówienie artykułów zostawiamy na później — a wytkniemy narazie drobne błędy w dziale ilustracyjnym: na str. 149. zamieszczono fotografię kapliczki z podpisem: „Kapliczka przydrożna w Jaszczurówce”. Kapliczki podobnej niema w Jaszczurówce — natomiast zamieszczona fotografia, reprodukuje kapliczkę, znajdującą się przy drodze z Poronina do Zakopanego w pobliżu osiedla Bachledami zwanego. Nie zgodzilibyśmy się również z podpisem: „Wycieczka w okolicy Zakopanego na typowych saniach góralskich”, gdyż reprodukowane sanie, są „typowym wytworem nowoczesnego Zakopanego, a nie góralskiego, używających w odleglejszych gminach san o zupełnie innym rzeczywiście „góralskim typie”.

„Czas” w n. 58. z 10.3. daje obszernie sprawozdanie z wojskowych zawodów narciarskich, a raczej dokładny opis, z dosłowną treścią przemówienia Dr. Diehla, uroczystości rozdania nagród.

„Kurjer Poznański” № 55. z dnia 6. marca zamieszcza artykuł prof. R. Wacka p. t. „Nauka z Chomonia”. Artykuł ten o tyle nas obchodzi, że autor poddając krytyce organizację i dobór zawodników przez Polski komitet igrzysk olimpijskich, podnosi wartość Mückenbrunna, a obniża temsamem wartości Krzeptowskiego i Bujaka, zapominając o tem, że o ile chodzi o skoki i o bieg na krótką metę, może i można by się z nim zgodzić, gdy natomiast mowa o biegu długim, który miał w Chomonix zastosowanie, to bezwarunkowo Mückenbrunna mniejsza od obu wysłanych zawodników przedstawia wartość. Zarzuty co do wadliwości organizacji są bezprzecznie słusznymi.

Już miał za śladem towarzysza w dół zjechać, gdy wzrok w górę rzucony, ujrzał coś co obezwładniło mu nogi, że stanął jak głaz w ziemię wrosnięty.

— Gdzieś u samego szczytu wysokiej, pionową ścianą nad ową kotliną sterczącej turni, oderwała się lawina i z zawrotną szybkością poczęła toczyć się w dół. Porywając po drodze masy śniegu i lodu, głązy i kamienie, rosła z chwili na chwilę i groźna, potężna a smiercionośna, toczyła się, by masą swą zawalić u stóp ściany leżący kocioł i śmiałka na dnie jego stojącego.

Okrzyk grozy, do ryku zranionego zwierza podobny, wyrwał się, na widok niebezpieczeństwa grożącego towarzyszowi, z piersi jego, a myśl ratunku zamroczyła myśl, że bezwiednie, uniósłszy ramiona w górę, jakby chciał nimi zasłonić przyjaciela, runął w dół...

I równocześnie — w jednym mgnieniu powiek, uderzyli o siebie — śnieżna lawina i człowiek.

Lecz czemże była moc ludzkich łądźwi, wobec tej żywiołowej, jak grom i błyskawica uderzającej siły masy śnieżnej i głazów.

Jeden huk straszny i ogłuszający, poczem przez chwilę trwający szum, jakby bystrego potoku, sypiących się wytartą przez lawinę drogę, żwiru i kamieni — poczem śmiertelna i długa cisza legła nad białym grobem dwóch, pragnących ciszy górskiej wyrwać jej tajemnicę, śmiałków.

o o o ZE SPORTU o o o

Pierwsze zawody narciarskie oddziału narc. Pol. Państw. w Zakopanem, odbyły się w dniu 6. marca b. r. a Trasie: Kalatówki—tor boasleighowy, pod Regie na Lipki i Gubatówkę, długości około 10. km., przy bardzo złych warunkach terenowych. Trwająca od kilku dni odwilż niszczyła dobre warunki śniegowe, zamieniając śnieg w charakterystyczną „kaszę”, to też wyniki, aczkolwiek nie najgorsze, dość daleko odbiegają od wyników osiągniętych w dobrych warunkach, nawet przez słabszych zawodników. Nie mniej jednak sukces moralny wielki, a dany początek rokuje jaknajlepszą nadzieję na przyszłość.

Zawodnicy zostali podzieleni na dwie grupy: a) członkowie oddz. narc. P. P. w Zakopanem, b) frekwentanci I-go kursu narc. dla unkc. P. P. z poza Zakopanego. W pierwszej grupie osiągnięto następujące wyniki:

1. st. post. Jan Jasiński, czas 1 g. 13 m. 44 s. nagroda narty kompl., dar Komisji Klim.
2. post. Piotr Feret, czas 1 g. 14 m. 27 s. nagroda książka: „Dziady” A. Mickiewicza, wyd. ilustr., dar księgarni Gebethnera i Wolfa.
3. st. post. Jan Świdarski, czas 1 g. 16 m. 1 s. nagroda sweter, dar F. J. Leioten.
4. przod. Zygmunt Gallas, czas 1 g. 16 m. 28 s. nagroda książka i rękawiczki, dar p. Danki.
5. st. post. Stanisław Bukowski, czas 1 g. 16 m. 41 s. nagroda rękawiczki, dar F. J. Mangel i mydełko toal. dar Apteki Tabeau.

W drugiej grupie:

1. st. post. Dziedzic Władysław, czas 1 g. 12 m. 24 s. nagroda wspaniały rewolwer, dar prof. Janusza Domaniewskiego.
2. st. post. Szczudło Leon, czas 1 g. 14 m. 51 s. nagroda narty kompl., dar p. Ehrlicha.
3. post. Chudzik Ludwik, czas 1 g. 16 m. 23 s. nagroda „Giletta”, dar kom. Sewińskiego.
4. post. Kiebała Franciszek, czas 1 g. 16 m. 24 s. nagroda kałamarz stylowy, dar prof. Stopowego.
5. post. Gładki Franciszek, czas 1 g. 16 m. 57 s. nagroda skarpetki turyst., dar F. J. Mangel.

Oprócz tego za najlepszy czas otrzymał st. post. Dziedzic, nagrodę w postaci nart (drzewce), dar „Sokoła” w Zakopanem.

Zawody narciarskie Pol. Państw. organizowała i technicznie przeprowadziła S. N. T. T. przy udziale kierownicze n p p. Ritterschilda, por. Rzymka, por. Woycickiego i innych.

Tego samego dnia odbył się wieczorem w sali „restauracji tatrzańskiej” bankiet dla uczestników zawodów i zaproszonych gości; w czasie bankietu nastąpiło ogłoszenie wyników zawodów i rozdanie nagród. Przemawiali, w imieniu T. K. U. i S. N. T. T. p. Dr Diehl, dalej w odpowiedzi na to przemówienie, podziękował p. kom. Sewiński miejscowym czynnikom władzy i Tow. sportowym za poparcie i organizację zawodów, a ofiarodawcom za wspaniałe dary, wreszcie p. nadkom. Stano w dłuższym przemówieniu na temat stosunku społeczeństwa do służby bezpieczeństwa, podniósł życzliwe odnośnienie się społeczeństwa zakopiańskiego do tychże organów, poczem p. starszy przod. Galas podziękował w imieniu funkcjonariuszy P. P. jako uczestników kursu i zawodów, wszystkim tym, którzy się do stworzenia samego oddziału, jak również urzędzenia zawodów przyczynili.

Bankiet przeciągnął się do późnej nocy, pozostawiając na uczestnikach miłe wrażenie.

Djablik drukarski.

Djablik ten w ostatnim numerze (№ 5.) wyplatał nam parę istic djabelskich figlów, z których jeden, o ile się go nie da naprawić „szczerą skruchą i przyrzeczeniem solennem poprawy” może nie uzyskać odpuszczenia „grzechu” i wywołać smutne i groźne w skutkach następstwa dla autora artykułu.

Wymienimy ważniejsze figielki djablika i prosimy Szan. Czytelników o łaskawe sprostowanie błędów.

W wierszu: „Zawsze i wszędzie” w trzeciej zwrotce ma być: *wpadłszy*, zamiast *wpatrzy*.

W feljetonie: „Nowa Spółka zakopiańska” w trzeciej szpalcie, w wierszu trzecim od góry ma być „*zdemobilizowanych*” a nie „*zdemoralizowanych*”, w wierszu 26 od góry tejże szpalty, zamiast „*nareszcie*” ma być „*usiedzieć*”,

w tejże szpalcie w wierszu 4 od dołu zamiast zniekształconego słowa „*podsierenia*”, ma być: „*połnienienia*”.

W kronice — ustęp: Baczność płatnicy podatków, zniekształcono cały końcowy ustęp, ma być mianowicie: Dla *nieuiszczanego* podatku obrot. (czyli obrotowego) — opuszczono *nie* i po słowie obrót—kropkę. Dalej zamiast następnie, ma być *następne*.

W ustępie: Czy morderczynie, ma być *Koźelnicy*, nie Kołechrzyzy. W ustępie trup na krokwi, słowo *Krokwiew* ma być jako nazwa własna, drukowane już literą.

Podajemy dla tego te błędy, prosząc o sprostowanie ich że jeden z nich, a mianowicie w feljetonie, wyraz fałszywie użyty (zdemoralizowany) stał się kamieniem obrazy dla całego tutejszego stanu urzędników bankowych, ludzi bezwzględnie na te przewisko nie zasługujących. A że jeden grzech pociąga dalsze za sobą, z tego więc powodu i cały ustęp o bankowcach może wydać się pewnego rodzaju napaścią na nich. Autor feljetonu daleki będąc od tego zamiaru, przeciwnie do tej pory, w najlepszych stosunkach z całym stanem bankowców żyjący, z całą stanowczością stwierdza, winę zwalając na złą korektę w drukarni przeprowadzoną, że nie miał zamiaru panów bankowców obrażać w jakiegokolwiek formie, a ustęp o nich jako czysto humoreskowy umieścił bez jakiegokolwiek złych myśli—tembardziej, że w tym samym numerze w kronice podał w ustępie: *ostatki karnawału*, cel na jaki zabawa bankowców odbyła się.

Tych parę słów wyjaśnienia podajemy w imieniu autora feljetonu choćby i z tego powodu, że jak dowiadujemy się panowie bankowcy, mają zamiar z tego „figlika djabelskiego” uczynić sprawę honorową — chcąc jej uniknąć, uprzedzamy sam fakt, przepraszając ich w imieniu autora za przykre nieporozumienie.

o o o KRONIKA o o o

Ruch gości w Zakopanem. W czasie od 6. marca do 11. marca b. r. przyjechało osób 305. w tem 3 z zagranicy, wyjechało 364. osób.

Z Muzeum Tatrzańskiego. Dyrekcja Muzeum Tatrzańskiego potwierdza z podziękowaniem odbiór datków: Sekcja Narciarska T. T. 20. mil. zebrane na listę przez p. Marję Protkowską 35.000.000 mk., przez p. Kuczewską 1.700.000. mk. przez p. Ritticksteinową 26.500.000. mk. przez d-ra Białynieckiego 78.750.000. mk. przez p. Golcową 75.000.000. mk., dr. Wacław Kraszewski 20 mil.

Zakopane na Bank Polski. Z kół bankowych podają nam listę dalszych subskrybentów na akcje Banku Polskiego, niestety jak dotąd bardzo skąpą. Poza podanymi w numerze 5. subskrybowali akcje: Dyr. Franciszek Kosiński, Tymczasowa Komisja uzdrowiskowa, J. Rzepczyński, M. Skąpska, H. N. Nakoniecznikoff, Dr. Czaplicki, Pelagja Brzezińska, uczniowie szkoły zawodowej, Ludwik Celewicz, Zofja Kołaczkowska, Dr. Tadeusz Gabryszewski, Wanda Rakowska-Szczawińska.

O ile wrusza w liście pierwszych subskrybentów udział uczniów szkoły zawodowej, o tyle znów oburza i przygnębia zupełny brak w liście subskrybentów przedstawicieli świata kupieckiego i przemysłowego, co z obowiązku dziennikarskiego i obywatelskiego napiętnować musimy.

O przyszłość lasów tatrzańskich. Wiosna nadchodzi — czas rozpoczęcia robót wiosennych, kulturowania niezalesionych zrębów zbliża się — troskliwa o przyszłość lasów tatrzańskich, opinia publiczna dopytuje się, co zamierzają w tym roku uczynić czynniki rządowe, aby roboty wiosenne w lasach tatrzańskich w należyty i dostatecznym stopniu zostały przeprowadzone?

Nieproporcjonalne cyfry. W zamknięciu rachunków T. K. U. za rok 1923. uderzają swą wzajemną dysproporcjonalnością pewne pozycje stroju wydatków, a to stosunkowo duże wydatkowania na: oświetlenie ulic, czyszczenie ulic, chodniki i ławki, szpital, odkażanie, budowa ustępów, policja budowlana (są to pozycje znacznie w większym stopniu dotyczące miejscową ludność, jak gości) podczas gdy na cele wyłącznie dotyczące gości

i turystów, jak: turystykę i sport i na roboty w Tatrach, wydatkowano niepomierne mało. Również dziwnym jest stosunek w rubrykach: dochody i wydatki, wzajemny do siebie stosunek pozycji: odkażanie, z którego dowiadujemy się, że pozycja ta w rachunkach T. K. U. przynosi duży deficyt, podczas gdy bezwarunkowo deficytu przynosić nie powinna. Niejasność tych wszystkich cyfr, spowodowała użalenie się naszego redaktora do prezesa T. K. U. o wyjaśnienie, którego nam nie odmówiono. Treść wywiadu podamy jednak dopiero w następnym numerze.

Już nam wynosić się każą. W dniu 10. o. m. przed domem p. Stilla przy Krupówkach, gromada złożona z młodszych i starszych przedstawicieli mniejszości narodowej, urządziła sobie taki typowy żydowski jarmark przy godzeniu doróżkarzy, że jeden z przechodzących poważnych obywateli Zakopane-go z większości narodowej, nie mógł się powstrzymać od niezwrócenia uwagi na istic jarmarczne zachowanie się rozbawionego towarzystwa, objawił swę zdanie głośno, za co dostał nauczkę słowną od „panny Zwikler” reprezentantki „poważnej” firmy, w sąsiedztwie domu Stilla rezydującej, następującej treści: „jeżeli się panu nie podoba niech pan wyniesie się z Zakopanego. Czy aby „panna Zwikler” nie posunęła się za daleko?... radzimy się nad tem zastanowić; bo kij miewa czasem dwa końce i mogą się znaleźć ludzie, którzy to samo powiedzą p. Z., z tem jeszcze, że jej do tego, wyniesienia się czynnie dopomoga.”

Jeden ze sposobów upiększania Zakopanego. Pewne, o wyższej kulturze, jednostki mają „Chwałebny” zwyczaj upiększania swych werand, balkonów, czasem parkanów lub drzewek w ogródkach stojących, białymi sztandarami przescieradeł, poszewek, koszul koszulek i innych części garderoby—i to po największej części od strony południowej, słonecznej—a że wille w Zakopanem zwykle front swój w tą stronę zwracają zatem i to upiększanie od frontu się odbywa. Na obronę tych „kulturalnych” jednostek dodać musimy, że po największej części do tego rodzaju dekoracji używa się bielizny czysto wypranej. Szczególniej piękną taką dekorację zauważył nasz sprawozdawca z dnia 11. marca w jednej z will przy ul. Zamoy-skiego.

Jeszcze jedno samobójstwo. W dniu 9. b. m. odebrał sobie życie wyszrałem z rewolweru, nieznanym młodym człowiekiem.

Przyjechał on, zdaje się, z tym planem ułożonym z góry, dnia poprzedniego wieczorem i zajął pokój w domu p. Kuliga. Denat zniszczył wszystkie dokumenta a w jedynym dokumencie, jaki pozostawił, t. j. w liście kom. Obyw. pomocy dla zdemobilizowanych żołnierzy i inwalidów, w którym komitet ten poleca go jako bardzo godnego człowieka i kandydata na cuchownego, wycięte zostały wszystkie daty, miejscowości oraz nazwisko denata.

Z pozostałego biletu wizytowego zachował tylko imiona swoje: Władysław Rajmund... Przyczyną śmierci była jak się zdaje silna depresja duchowa, czy na pad melancholji na co wskazywałaby treść listów, które denat pozostawił, z prośbą o podanie wypadku wiadomości publicznej. Gdy jeden z listów odnosi się do „bawiących w Zakopanem” przeto czyniąc zadość życzeniu zmarłego, podajemy ich treść. Listy te pisane są ołówkiem, na papierze gazetarskim. Na jednej karcie znajdują się tylko te słowa: „Listów nigdzie nie wysyłałem wogóle. Proszę wypadek ogłosić w Krakowie „Naprzód” i „Kurjer” Na drugiej karcie znajduje się następujące słowa: I. „Szanowny P. P. o powód mojej śmierci proszę nikogo nie pisać. Po piery jakie wogóle posiadałem został z nich tylko popiół w tym piecu. U spowiedzi byłem w Krakowie wczoraj t. j. 8. III. 1924. r. rozgrzeszenie dostałem. Zyczyłbym sobie bardzo ażeby i ksiądz tutejszy wziął udział w kondukcje. Jestem ex of i por. a obecnie schodzę z tego świata jako... (Dalej zamazane, jednak wyczytać można początek) kleryk... II. Do bawiących w Zakopanem. Proszę wszystkich bawiących w Zakopanem o wzięcie udziału w kondukcje, proszę w „imienu Ojczyzny”. Zwiosną—może ktoś z państwa zajrzy na cmentarz—zobaczy na moim grobie niezawodnie dużo chwastów. Proszę się tem nie zrażać ale odmówić choć „wieczny odpoczynek” Może która zasadi brzozę, która zwiesi swe splety i powie do przechodnia: Choć (sic), pomógł się za duszę samobójcy! Przyjdź także częściej gdy wpadniesz w nostalgia. Ja ci dam spokój i cię rozweseli. Przyjeżdżasz—usiada na moje wieczne łożo—będą mi śpiwały dotąd, aż mgła welonem nakryje cmentarz. Wówczas zasępię ulatują przez chmury czarne i zamglone, a na ich miejsce słowik z gąszczów przyleci i swoją nocną pieśnią umarłych spowiadał, a mi prośbę do bawiących w Zakopanem małańka, a mianowicie: ażeby ktoś, kto kocha „Ojczyznę” i jest „Chrześcijańskim” kazał zasadić na grobie brzożkę i tabliczkę drewnianą napisem „tu leży samobójca nieznanym”. Zyczę powodzenia, wesolej zabawy i szybkiego wyleczenia wszystkim. Samobójca”.

OKAZJA, Wiosna, Lato!

Dlatego nie czekajcie na sezon letni z zakupem towarów, których każdy potrzebuje, aby na same święta nie przepłacać i bezwzględnie zwróćcie się z piśmiennymi zamówieniami, a natychmiast otrzymacie ze starych zapasów po cenach fabrycznych, wszystkie żądane towary. Nie czekajcie więc, a piszcie zaraz do: Chrześcijańskiej firmy w Łodzi, skąd otrzymacie najlepsze gatunki, kretonów na suknie damskie, letnie po 2.000.000 Mkp. metr, (na suknie trzeba tylko 4 metry) zaś cała sztuka 17-metrów tylko 30.000.000 Mkp., szewioty lub frota śliczne, kolory do życzenia po 5.000.000 Mkp. metr (na suknie trzeba 3 metry), 17 metrowa sztuka szewiotu, lub froty tylko 76.000.000 Mkp., materja „Lwów” na ubrania męskie do pracy, towar bardzo silny, nie do rozdarcia 6.000.000 Mkp. metr, melanz prima na ubrania męskie letnie do pracy po 5.000.000 Mkp. metr (na ubranie wystarczy 3 metry); kort wełniany na ubrania męskie, świąteczne po 25.000.000 Mkp. metr, kamgarn na ubrania męskie ślubne i wizytowe, czysta wełna: po 38.000.000 Mkp. metr.; cały komplet podszewki pod ubranie męskie tylko 18.000.000 Mkp.; szewiot na suknie damskie, czysta wełna po 9.000.000 Mkp. metr.; szewiot „boston” czysta wełna po 16.000.000 Mkp. metr; płótna białe i kolorowe na koszule i pościel od 1.700.000 Mkp. do 2.400.000 Mkp. zależnie od gatunku; zefir na koszule świąteczne po 2.800.000 Mkp.; chustki na głowę letnie, sztuka 2.000.000 Mkp., tuzin 16.000.000 Mkp.; chustki wełniane po 5.000.000 Mkp. sztuka, koce śliczne do odziewania po 12.000.000 Mkp. sztuka, kapy na łóżka i stoły pikowe po 20.000.000 Mkp. sztuka; prześcieradła białe po 8.500.000 Mkp. sztuka; gotowe suknie damskie po 26.000.000 Mkp. sztuka (z szewiotu).

Prócz tego

10 SZTUK resztek tylko ZA 50.000.000 MKP.,

a mianowicie: 3 metry na silne ubranie męskie, 4 metry na ubranie damskie, 3 metry na koszule, 1 sztuczkę na bluzkę, 1 sztuczkę na fartuch damski, 1 chustka letnia, 3 chusteczki małe, 2 szpulki nici, 1 para pończoch, 1 para skarpetek, wszystko razem tylko w dobrych gatunkach za **Mkp. 50.000.000**. Towary wysyłamy za zaliczką, po nadesłaniu zadatku chociaż 10.000.000 Mkp., ci zaś co nadeszła całą należność z góry, otrzymają 12 sztuk chusteczek białych, darmo. Towary wysyłamy dobre, niepodobające się przyjmujemy z powrotem i zwracamy pieniądze. Cenniki ilustrowane darmo. Przyjezdni mile widziani.

Wszelką korespondencję prosimy adresować do firmy:

Najtańsza Chrześcijańska
SPRZEDAŻ MANUFAKTURY
M. RZEŹNIK
ŁÓDŹ, ul. Krucza № 24
Skrzynka pocztowa № 34.

Kawiarnia i Restauracja
„TATRZAŃSKA“
w ZAKOPANEM
vis-à-vis Poczty, róg ul. Krupówki i Kościuszki
1-sze piętro.

Śniadania, Obiady, Podwieczorki, Kolacje.

Codziennie dwa razy: po południu od 5^{1/2}
do 7^{1/2} i wieczorem od 9—1

KONCERT PIERWSZORZĘDNEJ ORKIESTRY SALONOWEJ.

CODZIENNE DANCING.

Lokal wikwintnie urządzony. Osobny salon
do gier i zebrań towarzyskich.

BUFET
znakomicie zaopatrzony w cukry, zimne
przekąski, wódki, likiery, wino.

LOKAL OTWARTY DO 4-ej GODZ. RANO.

ZAKOPANE ZAKOPANE

Koncesjonowane

BIURO KUPNA SPRZEDAŻY NIERUCHOMOŚCI

„PANTA“

sp. z o. o.

ul. Krupówki, (gmach poczty) Telef. 76.

STANISŁAW BIRTUS

Zakopane, „Bazar Polski“ Telefon № 34.

PIERWSZORZĘDNY MAGAZYN NOWOŚCI.

Rok założenia 1905. Telefon № 38.

SKŁADNICA
KOLEK ROLNICZYCH,
Słow. Spółdz. z ogr. odp.
w ZAKOPANEM.

HANDEL TOWARÓW MIĘSZANYCH,
WSZELKICH WYROBÓW KRAJOWYCH,
SKŁAD WIN,
HURTOWA SPRZEDAŻ TOWARÓW
DLA SKLEPÓW WIEJSKICH.
KRAJOWE ZASTĘPSTWO
SPRZEDAŻY SOLI.
TRAFIKA.
HURTOWNY SKŁAD ZBÓŻ,
PRODUKTÓW ROLNYCH,
NASION, NAWOZÓW SZTUCZNYCH.

Filja przy ul. Stara Polana.

WĘGIEL GÓRNOŚLĄSKI

WAGONOWO i DETALICZNIE,
PO CENACH KONKURENCYJNYCH,
DOSTARCZA

Br. Orłowska

Zakopane, Krupówki 39, tel. № 42.

SKŁADNICA TOWAROWA
właściciele Hotelu, Pensjonatów i Restauracji
w ZAKOPANEM
Spółdzielnia zarejestr. z ograniczoną odpowiedzialnością,
oraz
HURTOWNIA TOWARÓW KOLONJALNYCH i SPOŻYWCZYCH.

Bazar Polski w Zakopanem

TELEFON 3

SP. Z OGR. ODP.

TELEFON 3

SKLEP CENTRALNY w domu „BAZAR POLSKI“

Trzy filje: ulice Kościeliska, Chramcówki i Krupówki

poleca w sprzedaży hurtowej i detalicznej:

Towary kolonialne — Wódki i koniaki. — Konserwy i wszelkie artykuły spożywcze na wycieczki.

WIELKI WYBÓR SZKŁA, PORCELANY i NACZYŃ KUCHENNYCH.

Największy skład artykułów spożywczych.

AKCYJNY BANK ZWIĄZKOWY we LWOWIE

ODDZIAŁ W ZAKOPANEM, Bazar Polski.

Załatwia wszelkie interesa bankowe. Udziela kredytów. Finansuje przedsiębiorstwa. Przyjmuje lokaty na rachunek bieżący i książeczki wkładowe, oprocentowując je jaknajkorzystniej.

Wykonywa przekazy w Polsce i zagranicą. Inkasuje czeki zagraniczne i krajowe.

Specjalność: Inkaso czeków amerykańskich.

Kupuje waluty, płacąc najwyższy kurs dzienny.

Załatwia wszelkie zlecenia giełdowe.

GŁOS ZAKOPIAŃSKI

pismo tygodniowe społeczne, ekonomiczne i kulturalno-oświatowe.

Cena n. 30 gr.

REDAKCJA i ADMINISTRACJA: Zakopane, Krupówki 20.

Telefon 56.

L. 1555.

W Zakopanem, d. 31 grudnia 1923.

O współpracę.

Zamknięcie rachunków za rok 1923

Tymczasowej Komisji Uzdrowiskowej w Zakopanem

	WYDATKI:	PRELIMINOWANO:		WYDANO:	
		mar. p.	fr. szw.*)	mar. p.	fr. szw.
I.	1) Utrzymanie biura	6.000.000	3.000	395.882.648	2.328.00
	2) Płace funkcjonariuszy	12.000.000	6.000	1.117.150.500	8.520.80
	3) Wynagrodzenie członków Wydziału Wykonawczego	6.000.000	3.000	258.842.722	2.084.20
II.	4) Oświetlenie ulic	15.000.000	7.500	269.249.100	2.804.80
	5) Czyszczenie ulic	10.000.000	5.000	208.550.827	3.159.60
	6) Chodniki i ławki	15.000.000	7.500	102.073.075	2.880.90
III.	7) Dokończenie nowego szpitala	12.000.000	6.000	28.639.400	2.412.60
	8) Prowadzenie szpitala	12.000.000	6.000	305.840.420	2.239.60
	9) Odkazanie	3.000.000	1.500	239.775.927	1.877.80
	10) Badanie środków spożywczych	1.500.000	750	2.500.000	196.90
	11) Budowa ustępów	3.000.000	1.500	24.595.742	1.403.00
VI.	12) Turystyka i sport	10.000.000	5.000	13.600.000	1.120.00
	13) Na roboty w Tatrach	5.000.000	2.500	11.000.000	324.40
V.	14) Meteorologia	3.000.000	1.500	148.849.984	1.164.00
VI.	15) Policja budowlana	4.000.000	2.000	449.378.400	1.488.40
VII.	16) Straż pożarna	3.000.000	1.500	4.000.000	112.70
VIII.	17) Wydatki różne i nadzwyczajne	6.000.000	3.000	278.806.105	7.391.40
		126.500.000	63.250	3.858.734.850	41.599.40

	DOCHODY:	PRELIMINOWANO:		OSIĄGNIĘTO:	
		mar. p.	fr. szw.	mar. p.	fr. szw.
I.	1) Taksa klimatyczna	80.000.000	40.000	4.689.461.250	40.984.00
II.	2) Opłaty od pensjonatów i hoteli	8.000.000	4.000	224.128.000	744.00
	3) Opłaty od innych przedsiębiorstw	10.000.000	5.000	48.615.500	377.50
III.	4) Zwroty za okazanie, koszta policji budowlanej	2.000.000	1.000	60.419.000	504.70
IV.	5) Nadzwyczajne	2.000.000	1.000	59.461.359	4.841.80
V.	6) Niedobór do pokrycia przez ewent. podwyższenie taks	24.500.000	12.250		
		126.500.000	63.250	5.082.085.109	47.452.00

TYMCZASOWA KOMISJA UZDROWISKOWA:

Józef Diehl,
przewodniczący.

Dr. Tadeusz Gabrysewski,
sekretarz.

Jan Pęksa,
skarbnik.

Jan Kowalski, Wojciech Roj,
komisja rewizyjna.

Od dłuższego czasu powstał taki załam w pojęciach o właściwym stanie Zakopanego i panujących w nim stosunkach, że ludzie z temi stosunkami mało lub wcale nie obeznani, nie są w stanie rozróżnić prawdy od błagi, czy oszczerstwa. Że Zakopane nie jest tem czem być powinno, lub czemby z pewnością było w każdym z zachodnio-europejskich społeczeństw, to nie ulega wątpliwości, ale złożyło się na to wiele przyczyn, o których narazie pisać nie będziemy, ze względu na ich mnogość i różnorodność, o jednej tylko należy nie zapominać, a jest nią, stosunkowo dopiero niedawne uzyskanie przez inteligencję wpływu na stosunki miejscowe, przez liczniejsze obsadzenie miejsc w radzie gminnej.

Nowa ta rada, istniejąca dopiero od roku 1919, nie mogła w tak krótkim czasie naprawić, względnie stworzyć, tego, co zaniedbało i czego nie dopilnowało poprzednie trzydziestolecie. Radzie tej trzeba dać na to czas i środki, a nie, przez różne ataki, szkalowania i oszczerstwa utrudniać jej pracę, krępowaną dotąd w znacznej mierze przez ingerencję starostwa. Podobnie ma się rzecz z Tymczasową Komisją Uzdrowiskową. Są to stosunkowo młode organizmy władz, i dopiero silne ugruntowanie się ich i uzyskanie odpowiedniego autorytetu, przy poparciu obywatelstwa miejscowego i przyjeźdnego, mogą im dać sposobność do rozwinięcia i przeprowadzenia planów sanacyjnych. Tymczasem dzieje się niestety przeciwnie, brak zaufania z jednej i drugiej strony — patrzenie z podejrzliwością jednych na drugich — utrudnia tę pracę. Ludziom się zdaje, że rada gminna i T. K. U. istnieją po to, aby Zakopane i ich, wraz z niem, zniszczyć. Gdzież logiczność. Jak to? Ciąła które sami z siebie wyłonili, będą przeciw sobie samym szły i popełniały samobójstwo? Jeszcze raz co za nielogiczność myślenia i pojęć.

Z drugiej strony i władze, więcej po ojcowskiu powinny odnosić się do miejscowych, przede wszystkim stowarzyszeń przemysłowo-kupieckich, a w pierwszym rzędzie do przemysłu hotelarskiego i pensjonatowego, wychodząc z tego założenia, że jeżeli pod władz troskliwą opieką, przemysł ten rozwinię się i stanie na właściwym poziomie, to i Zakopane zyska na znaczeniu, gdyż przemysł ten,

Do P. T. Prenumeratorów pisma zamieszkałych przy ulicach Zamoyskiego, Witkiewicza, Chałubińskiego zwracamy się z prośbą o odbieranie numerów w **składnicy towarowej**, gdzie dla nich będziemy je składać.

*) Według obliczenia tutejszego Oddziału Akcyjnego Banku Związkowego.

ZAMOYSKY NARODOWI.

Właściciele dóbr Zakopane i Kórnik, ofiarowali cały swój majątek narodowi, a zawiadomili o tym dawno już zamierzonym czynie Prezydenta Rzeczypospolitej następującym piśmie: „Już dawniej za czasów niewoli postanowiliśmy to, cośmy posiadali, tak zabezpieczyć, aby i nadal polskiej służyło sprawie. Dzisiaj, gdy możemy zwrócić się do Sejmu, Senatu, do Rządu polskiego, składamy przed nimi prośbę, aby raczyli zamierzonemu przez nas dziełu zapewnić opiekę Rzeczypospolitej i potwierdzić załączony tu statut. Od rozbiorów Polski każde powstanie narodowe celem odzyskania utraconej niepodległości jakiś przynosiło zaszczyt rodzinie właścicieli Kórnik, — śmierć, lub wyrok śmierci dla Działyńskich. My, którym ostatni z nich spuściznę swoją przekazali, wydaleniu z Kórnik przez Niemców od długiego, bo 30-letniego szeregu lat nie jedyni musieliśmy przerwać rozpoczętą pracę; nie mogliśmy niejednego tak wykonać, jak tego pragnęliśmy. Mamy jednak nadzieję, że jak uzyskamy potwierdzenie przedstawionego tu statutu zezwolenie, aby majątki nasze ruchome tak rodzinne jak na wrogach zdobyte zostały zapisane na niepodzielną własność narodową i zapewnienie, że one pozostaną polem pracy polskiej i chrześcijańskiej, że zarządy zakładami już na tych majątkach istniejącymi i mającymi na nich powstać, oddane będą w ręce ustanowionego tym statutem kuratora, niejedno da się uzupełnić i uskutecznić na chwałę i pożytek ojczyzny. Dla zaznaczenia stosunku zakładów kórnickich do Kościoła i ojczyzny pragnęliśmy gorąco, aby protektorat nad zakładami w Kórniku przyjął raczyli Prezydent Rzeczypospolitej oraz Ks. Prymas, do których, jak i do ich następców, w pełni wiary i nadziei zwracamy się z prośbą serdeczną, aby łaską i opieką raczyli otaczać dzieło powstałe z gorącego uniewolnienia ojczyzny i z pragnienia, by te warsztaty pracy nie przestały za Bożą pomocą przy udziale synów wszystkich ziem Polski w najdłuższe czasy polskiej służyć sprawie. Do kuratorjum, do członków Zarządu, do wszystkich naczelników, kierowników zakładów poszczególnych działów, którzy jakkolwiek udział brać będą w pracy, przez Zakłady kórnickie podjętej, zwracamy się z serdeczną prośbą, aby raczyli zakłady kórnickie strzedz przed wszystkim, coby najmniejszą ujmę komukolwiek przynieść mogło, pamiętając, że na warsztatach, które się w ich ręce oddaje, a które z wielu wysiłków, poświęceń powstało, przez długi szereg lat wrzała dla licznych Polaków i Polek pra-

ca w imię Boże i służby polskiej“. A zatem to o czym już dawno mówiło się u nas stało się dzięki wielkoduszności hr. Zamoyskich faktem dokonany. Do wielkich i ofiarnych czynów zasłużonej dla ojczyzny rodziny przybył, nowy promienny czyn.

ZE SPRAW RYBACKICH I SPORTU WĘDKARSKIEGO.

A idzie nasz łosoś w świat daleki — objadają się nim różni domorośli Morganowie. Mimo wszelkich łowiem starań Województwo Krakowskie zarządzeń co do ochrony łososi nie wydało, ich brak zaś, odbija się ciężko na rasach królewskiej tej ryby. Odbywa się jego połów bezkarnie kiedy idzie z morza do Wisły, i Ministerjum rolnictwa nie może się zdobyć na wydanie takiego zakazu, a od czerwca gdy wpływa już do Dunajca rozpoczyna się tu aj jego niszczenie. Wraz z zapewnieniem się letnisk na Podhalu i Podkarpaciu rozpoczyna się też wywożenie go do miast i zdrojowisk. Dochodziły mnie rozpaczliwe głosy ze strony Towarzystwa rybackiego w Nowym Sączu, że całeni masami wylapują go przy świetle miejscowi bandyci, Komendy Policji z różnych stron dają znać, że wybiera się go bezwzględnie i że są na to bezradne.

I rzeczywiście — potrafiliśmy ograniczyć i położyć tamę wylapowaniu pstrąga, a tu widzimy, że łosoś znówu pojawiać się w restauracjach, a nawet sklepach i że towarzyszy mu legitymacja p. chodzenia, wobec czego nic na to nie można poradzić. Rybacy - bandyci i ich opiekunowie - kupcy śmieją się z naszych zabiegów.

Więc po raz setny zwracam się do Województwa Krakowskiego, by uwzględniło ankietę zwołaną przez Starostwo w Nowym Targu i wyrażoną na niej opinię znawców, petycję d-ra Pasionka wniesioną przez Tow. ryb. w N. Sączu, memoriał Krak. Tow. ryb. podpisany przez Rektora Nowaka i dra Damskiego, wezwania Państw. Urzędu Ochrony przyrody w Krakowie i wydało wreszcie zakaz niszczenia ryb królewskich za pomocą widel (ości) węciarzy i sieci przy świetle dziennym i w nocy przy ogniu, a ogłosiło pozwolenie połowu, jedynie na wędkę przez uprawnionych do tego łowców w sposób jedynie sportowy.

Jeżeli w drodze do Tarlisk górnego Dunajca łosoś będzie wylapwany w dolnym Dunajcu t. i. jeżeli Województwo i Ministerjum nie zdobędą się mimo nawoływań do wydania takich zarządzeń i to jaknajrychlej, to łosoś zacznie coraz więcej unikać swej kolebki, jaką jest Dunajec. A jest to jedyna w Polsce rzeka, a druga w Europie (Ren) gdzie odbywa ikrowania i bym był fałszywym prorokiem, ale niedługo opuści niegościnną Dunajec i niegościnną Polskę i wynie-

OD REDAKCJI.

P. T. Prenumeratorów prosimy o odnowienie przedpłaty za kwartał I-szy b. r.

Hej! ludzie, w takich dziewczki hukak,
Hej! mocka je... cy serce zalem jeknie,
cyli radością barz rozgorze,
to telo w swiaty niek krzyk idzie,
niek sie zagubi w carnym borze,
niek sie w tym bolu, w swej bidzie
tam, kajś o turnie az rozbije
i wraca echem w piersi moje.

Wyrzuce go znów — i wstuchana,
gdy juz ostatnie kedyś echa,
tam kajś pod słonkiem az zagina,
z rozpacom padam na kolana;
k'slonku, co sitka ma pociecha,
wyciągam ręce — tzy z oc płyną —
i serne ita — i dusa boli...
Matus! ulituj ze się doli,
tej nasej spółnej, tej sierocy —
nie jedźmy hań! — w mgławicę dal zasnuta,
Tam serce zginie — zabrucą drogę ocy...
Tam sitko inne — gór hań nie ma,
hań tylk kochanych, ani regli...
Kamieniem hań więziona zemia —
Tam ludzie źli sie na nią sprzegli,
by nie roazila nie...

Nie jedźmy hań! tu wsak tak pięknie,
Tu z szczęciem — z bolem ciez się zrasta —
A tam!?... Matus! mnie serce chyba peknie —
Matus! nie jedźmy hań! — do miasta!...

Bałwan śniegowy.

Male go rączki ulepily z śniegu,
w raneek słoneczny, przejrzysty, a mroźny,
i postawily wśród świerków szeregu,
niby strażnika... a on stoi groźny

i szczerzy zęby z węgielków — w nich fajka
z suchej gałązki sterczy, dymem bucha,
na białej głowie, jakaś krasna krajka,
a w garści dzierży kij okrutny, jucha...

I stoi dumny — „Napoleon“ taki!?
a od postaci całej zamróż leci —
że wyteknięte podlatują ptaki
i boją go się nawet twórcy — dzieci...

I stalby może w wieki wie rządzony,
gdyby nie słońca żar, który hań pada —
że ci mój bałwan, z śniegów ulepiony,
z dnia na dzień mniejszy i coraz osiada —

aż przyjdzie chwila, gdy zakwitną kwiaty,
że po nim zniknie nawet i ślad wszelki,
a na wzorzystę traw bujnych makaty
legną zeń szczątki: kij, fajka, węgielki...

w Zakopanem jako miejscowością klimatyczną, jest najściślej związany.

Najwyższy już czas zakończyć walki i zrozumieć, że jedynie w współpracy wszystkich leży dobro i przyszłość Zakopanego i że te właśnie powinny być tym pomostem łączącym władze z ludnością. Dłuższe tarcia, niesnaski i utyskiwania, spotęgują tylko ponawiane w ostatnich czasach ataki na stosunki tutejsze i w końcu doprowadzą do tego, że jak się mówi: „pies z kulawą nogą“ do Zakopanego nie przyjedzie.

(K).

Z Tymczasowej Komisji Uzdrowiskowej.

Dnia 19 go b. m. odbyło się posiedzenie Tymczasowej Komisji Uzdrowiskowej, na którym Wydział Wykonawczy przedłożył zamknięcie rachunków za rok 1923-ci, ogłoszone w części inseratowej tego numeru naszego pisma.

Po referacie d-ra Józefa Diehla, którego uwagom o działalności T. K. U. w roku ubiegłym na tle zamknięcia rachunków poświęcimy więcej miejsca w numerze następnym, na wniosek p. Wojciecha Roja imieniem Komisji rewizyjnej uchwalono jednogłośnie udzielić absolutorjum Wydziałowi Wykonawczemu, poczem na wniosek przewodniczącego powzięto również jednogłośnie rezolucję następującą:

„T. K. U., przyjmując sprawozdanie z działalności Wydziału Wykonawczego i zamknięcie rachunków za rok 1923 do zatwierdzającej wiadomości — prosi Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, wobec ukończenia prac przygotowawczych, o jak najrychlejsze wydanie statutu uzdrowiska i powołanie do życia stałej Komisji Klimatycznej“.

W posiedzeniu tem wzięli udział wszyscy członkowie T. K. U., z wyjątkiem nieobecnego z powodu obowiązków poselskich p. Medarda Kozłowski, p. Starosta Aleksander Strzelbicki i p. lekarz powiatowy dr. Maciej Waręda.

Uchwaloną przez T. K. U. rezolucję, przyjąć należy z radością do wiadomości, gdyż jest ona głosem całego społeczeństwa Zakopiańskiego, wyczekującego z niecierpliwością zakończenia okresu tymczasowości a wejścia wreszcie raz w okres ciągłości i stałości prac nad rozwojem Zakopanego i przyszłości Tatr. Oby życzenie T. K. U., będące wyrazem opinii całego społeczeństwa odniosło u właściwych władz skutek i przyspieszyło załatwienie ciągnącej się od tyłu miesięcy sprawy statutu uzdrowiska.

KAROL KWASNIEWSKI.

Nie jedźmy hań! — do miasta.

Matus! mnie smętek duse tlocy!
Matus! os anmy — tak mi luto...
Nie jedźmy hań — w mgławicę dal zasnuta,
Tam serce zginie — zabrucą drogę ocy...
Tam teli świat nie naski, a i ludzi
nie znamy — słonko tam inakse plonie...
Matus! Kie myślą w ten świat gonie,
to mię strach zbiera — — Jezu!... przódzi
naciesmy ocy nase skatom
i smrekiem co się ku nam gibie
i descem, co tęskno tak po sibile
plusce — i mgłami co na całą
gazdowską nasą ruń się kłala...
... Na regle późrę: smutne ony
ku ziem, hej! nizom smrek korony,
żegnają tyk, co od nich jadom...

Albo tez wcora lemze świt
postak na hale — piękna beta —
w zorzy się kapal harny sejt,
a ziemia cudnie wonią tchreła,
ze snu zbudzonych ziół oddechem —
huknęłak sobie „zi“ — we swiaty — —
Niech idzie krzyk w świat echem...
Huknęłak, jak huknęłak?! Raty —
mysłalak, że świat cały w rukak
Paniezusowych się rozpeknie...

nie się w inne strony, jak wyniósł się swego czasu z Wezery, Łaby i t. d. Zapóźnie się rzekomy jako to będzie katastrofa — wszak etki kaszubskich rodzin rybackich z jego powodu czerpią główne źródło swego utrzymania i życia.

Patrzymy się co robią Niemcy i Holendrzy, a łosiosa w Kenie utrzymać, jak go pielęgnują i strzegą — u nas ginie, choć jest Ministerjum i Województwo a wreszcie Posłowie nie mogą się zdobyć na krok stanowczy.

Oprócz tego działania ochronnego, sztuczne hodowle ryb królewskich muszą mieć miejsce, bez nich stan ich musi maleć i upadać. Wprawdzie Tow. miłoś. sportu węgderskiego wielkim wysiłkiem buduje wylęgarnię w Nowym Targu, inne Towarzystwa zaczynają również wprowadzać w życie sztuczną hodowlę, Starostwo w Nowym Targu zmusza dzierżawców do sztucznego zarybiania wód, organizuje akcję dostarczania narybku węgorza z Anglii i pstrąga tęczowego z Ameryki, w czym Rząd występuje w roli pośrednika, ale to zaedwie początki.

Gdy Stany Północnej Ameryki stwierdzą przez swych rzeczoznawców, że stan łosiosa zaczyna tam zmniejszać się rozpoczęto jego sztuczną produkcję, a oto jej wyniki podane w 3-m wydaniu w 921 monografji.

„Pacifie Salmon fisheries by John N. Cobbs E. Washington”.

Od roku 1875 — 90 wypuszczono narybku łosiosa 58 milionów sztuk. Od r. 1890 — 905 1210 milj. sztuk. Od 1905 — 920, 7000 milj. sztuk.

W czasie 1875 — 90 wyprodukowano konserw z łosiosa 625 milionów funtów. W czasie 905 — 920, 1975 milj. funtów.

Cały świat zna te konserwy — a niesłychany obraz produkcji wprowadza w zdumienie nie tylko nas, ale i energiczniejsze i tęższe społeczeństwo.

To jedno zaznaczyć należy, że dochód z tych konserw przewyższa 3 krotnie cały dług państwa Polskiego.

Tem kończę i jak od lat kilku, wołam do wszystkich, którzy kochają naszą przyrodę i jej skarby.

Ratujcie łosiosa!

może ten głos dojdzie do niechających, czy nie mogących usłyszeć uszu naszych Władz.

Dr. Tadeusz Gabryszewski.

Delegat Krak. Tow. Sportu Wędk.

KAROL KWAŚNIEWSKI.

ZJAZD NA NARTACH.

*Wyjrzało słońce, radość życia
i opromienia świat;
z czarnych, gniotących mgieł spowicia,
nad białe dachy chat...*

*Wyjrzało słońce — skrzą się śniegi,
niepokalana dal —
na szybach cudnych kwiatów śniegi,
z bajkowych niby hal...*

*Wyjrzało słońce — na uboczu
wspaniała, bystry zjazd,
że śmieją nam się nasze ośsy,
patrzac w mnyady gwiazd.*

*Gwiazdy wokół skrzą się, błyszczą,
że aż omdlewa wzrok...
nic to, gdy sny się nasze iszczą
czujac pod nartą stok —*

*Pręży się pierś i całe ciało —
na nartach zjeżdżasz w śleb,
mając pod sobą przesirzeń białą,
nad sobą błękit nieb.*

Zakopane 15. stycznia 1924.

Dwa wiece polityczne.

Zwołany w dniu 13. lutego przez Zakopiańskie koło Z. L. N. wiec zgromadził liczną publiczność w sali Sokoła. Wiec zagał p. Dr. Diehl wspomnienie zmarłego członka Z. L. N. śp. inż. Krabickiego, którego pamięć uczcili zgromadzeni przez powstanie, poczem oddał głos p. posłowi M. Kozłowskiemu. P. Kozłowski w długim przemówieniu przedstawił dzie-

je ostatniego przesilenia gabinetowego i oświetlił z właściwej strony podłoże na jakim przesilenie to dokonało się udawadniając jeszcze raz, że zapoczątkowana przez gabinet Witosza naprawa skarbu, jako najważniejsze zagadnienie społeczne i polityczne, na dobrą wprowadzona została drogą, czego dowodem kontynuowanie tej pracy przez obecny gabinet. Z innych spraw omówił poseł Kozłowski sprawy: polityki w armii, słynną aferę cukrową spółdzielni kolejowej, zwinięcie ministerstwa zdrowia publicznego, oraz przedstawił program prac sejmu na najbliższy okres z których najważniejszymi są wysiłki w kierunku utworzenia stałej większości (polskiej) w sejmie, ustawa o ochronie lokatorów, kwestje bezrobotnych i regulacji płac, sprawa konkordatu, ustawa o służbie domowej i ubezpieczeniu robotników. W reszcie omówił ze spraw wewnętrzno-politycznych, zaznaczając się w ostatnich czasach rozłamy w łonie mniejszości narodowych (żydów i ukraińców), będące niejako objawem wzrostu potęgi naszego państwa, oraz przewidywany w przyszłości rozłam w P. P. S. Po przemówieniu p. posła zabrał głos ks. proboszcz Tobolak. Na temat zawiązanego Ratunkowego Komitetu Biskupiego wzywając wszystkich do ofiarności i współpracy. Po przemówieniu tem odczytał przewodniczący p. Dr. Diehl poniższą rezolucję przyjętą olbrzymią większością przeciw dwóm głosom:

REZOLUCJA.

Obywatele Zakopanego, zebrani na wiecu dnia 13. lutego, po wysłuchaniu sprawozdania posła Medarda Kozłowskiego, uchwalają:

1. Stwierdzamy, że program wyborczy stronnictw narodowych — przez uchwalenie zasady rządów większości polskiej, oraz przez przeprowadzenie mimo olbrzymich trudności naprawy skarbu, jak również przez utrzymanie jednolitej linii polityki zagranicznej — został w znacznej mierze wykonany.

2. Związkowi ludowo-narodowemu, który najsiłniej walczył o wypełnienie tego programu i który w szczególności doprowadził do utworzenia pierwszego rządu narodowego, opartego na porozumieniu stronnictw narodowych z P. S. L. Piasta — wyrażamy pełne uznanie za jego przewidującą i prawdziwie narodową politykę.

3. Wyrażamy całkowite zaufanie posłowi Kozłowskiemu za dotychczasową działalność tak w Sejmie, jak i dla dobra Zakopanego.

4. Wyrażamy potępienie dla tych stronnictw, które nie bacząc na ciężkie położenie państwa, nie cofały się przed żadnymi środkami — aby wspólnie z wrogami Polsce obcemi narodowościami obalić rząd polskiej większości.

5. Witamy z uznaniem inicjatywę Chrześcijańskiego miłosierdzia księcia biskupa krakowskiego, obiecujemy poprzeć najusilniej działalność Ratunkowego Komitetu Biskupiego w Zakopanem.

Po odczytaniu i uchwaleniu rezolucji zabierali głos pp. Pęksa, Wesolowski, Gębicki i inni interpelując p. Kozłowskiego w różnych sprawach. P. Gębicki, z którym w replice rozprawił się p. poseł należycie, atakiem swym na duchowieństwo i religję dał dowód swego zaciętrzewienia partyjnego, a przemówienie jego przyjęte z niesmakiem przez zgromadzonych, może nauczyć go nieco więcej taktu na przyszłość. O drugim podobnym przemówieniu, innego interpelanta jako wypływającym z osobistych animozji, nawet wspomnieć nie warto. Wiec przeciągnął się późno w noc.

W sali „Morskie Oko“ w Zakopanem odbył się dnia 17. lutego o godzinie 12^{1/2}. w południe wiec poselski z udziałem posłów Bednarczyka i Jedyńaka.

Wiec zagał Prezes miejscowego Zarządu P. S. L. p. Wojciech Roj, którego jednogłośnie wybrano Przewodniczącym, zaś na Sekretarza powołano p. Józefa Węgrzyna. W wiecu wzięło udział około tysiąca ludzi. Poseł Bednarczyk w dłuższej mowie przedstawił prace obecnego Sejmu, omówił sprawę Jaworzyny, sprawę skarbu Państwa, sprawę podatków, sprawę małorolnych, w końcu przedstawił postępek posła Bryła i jego towarzyszy, którzy wystąpili z klubu Piasta i obalili przez to rząd Witosza. Następnie p. Poseł Jedyńak przedstawił sprawę reformy rolnej ze stanowiska nie wyłącznie chłopskiego, ale jako kwestję państwową i wyszedł z założenia, że w Państwie polskiem ma być gospo-

darzem naród polski, który za tę wolność przelał krew i należy zjednoczyć siły ludowe a nie żreć się wzajemnie. Złożyliśmy daninę krwi obecnie musimy złożyć daninę pieniężną, i mimo, że wieś zubożała i nędza się na wieś zakrada, idą posłowie ludowi obecnie z hasłem „wszystko dla Państwa“ aby budować młodą Polskę i tam gdzie idzie o interes Państwa, iść w zgodzie razem. Następnie przedstawił, że po uporządkowaniu Skarbu Państwa wszystkie stronnictwa muszą poddać swe programy rewizji i zaprzestać jałowej walki partyjnej, różnice powinny się dotyczyć spraw ekonomicznych, zaś podstawą dobrobytu i potęgi Państwa powinna być praca i oszczędność. Chłop był i będzie budowniczym Państwa i ten element musi mieć swe prawa.

Przemawiali potem panowie Radoń, inż. Trylski, Curuś Józef, Gąsienica Stanisław, Pawlikowski Wawrzyniec, Dr. Kowalewski, inż. Winnicki, Dr. Kraszewski i Poseł Kozłowski. Pozwolono wszystkim przemawiać, szanując przekonania drugich, mimo iż należą do przeciwnego obozu politycznego. Ożywiona dyskusja zakończyła się okrzykiem na cześć Witosza, który z powodu przeszłości nie mógł na wiec przybyć oraz na cześć P. S. L. Wśród ogólnego zapалу uchwalono jednogłośnie następujące rezolucje:

1. Zebrani mieszkańcy Zakopanego i okolicznych wsi wyrażają zaufanie pełne Prezesowi Witosowi i Klubowi P. S. L. Piast, a rozbijaczom wszystkim potępienie i pogardę,

2. Stojąc silnie przy sztandarze P. S. L. apelujemy do ludu polskiego by w imię dobra całości Państwa i poprawienia swej ciężkiej doli dążyć do zjednoczenia się w zgodnej i rozumnej pracy pod jednym znakiem P. S. L. Piasta.

3. Zanosimy jak najenergiczniejszą protest z powodu potraktowania w tak krzywdzący sposób naszych granic południowych przez czynniki decydujące, a zwłaszcza w sprawie Jaworzyny i domagamy się słuszności i sprawiedliwości naszych praw by zostały uwzględnione.

4. Domagamy się zmienienia ustawy wyborczej i zmniejszenia liczby posłów.

5. Wyrażamy oburzenie na niszczycielską robotę w lasach Tatrzańskich i na Podhalu, przez wywóz w wielkich ilościach drzewa, którego już braku odczuwać się daje.

6. Domagamy się zniesienia ustawy o ochronie lokatorów w zdrojowiskach i uzdrowiskach.

7. W sprawie stosowania ustawy o przymusowym ubezpieczeniu od ognia żądamy zwłoki aż do czasu uregulowania waluty.

8. Rządamy przyspieszenia ustaw samorządowych dla gmin, powiatów i województw.

Poczem okrzykiem na cześć obecnych posłów obrady zakończono.

BOLAĆZKA ZAKOPANEGO

(wywiad z lekarzem klim. dr. T. Gabryszewskim).

O zastraszającym rozwoju gruźlicy w Zakopanem i okolicy, słyszemy oddawna, a że od stadium rozwoju tejże należy być i przyszłość Zakopanego, więc chcąc z właściwej strony oświetlić tę sprawę, udaliśmy się, pobudzeni do tego zamieszczonym w Nr. 2-gim „Głosu Zakop.” sprawozdaniem lekarza klimatycznego, do właściwego najkompetentniejszego czynnika, jakim jest p. lekarz klimatyczny. z prośbą o wywiad. P. Dr. Gabryszewski przyjąwszy z uznaniem nasz zamiar do wiadomości, udzielił nam cennych swych odpowiedzi na nasze pytania, których było pięć, a mianowicie:

1) Dla czego lekarze nie zgłaszają chorych gruźlicznych i czy istnieje rozporządzenie, nakazujące zgłaszanie, a jeżeli tak, czy nie ma egzekutywy do przeprowadzenia tego?

W ogólnej ustawie o chorobach epidemicznych, mówi p. dr. Gabryszewski — z r. 1922. jest wyraźnie powiedziane, że lekarze mają obowiązek donoszenia o gruźlicy dla otoczenia niebezpiecznej, jednakże w tej samej ustawie jest powiedziane, że co do bliższego określenia stopnia niebezpieczeństwa wyjdzie osobne pouczenie, tego pouczenia dotychczas niema i lekarze oczekują na nie nie mogą donosić.

Województwo krakowskie za pośrednictwem starostwa nowotarskiego wydało zarządzenie, by lekarze o wypadkach gruźlicy niebezpiecznej donosili. Jednak dotąd nie weszło to w życie i trudne jest do przeprowadzenia, gdyż lekarze nie wiedzą, jak postąpią ewentualnie władze w ich opiece oddanymi chorymi. Sprawę tą ma dopiero rozstrzygnąć województwo.

2) Czy podana przez pana doktora statystyka śmiertelności ludności miejscowej na gruźlicę, jest nieproporcjonalnie wielka i ja-

się ten stosunek procentowy przedstawia w innych miejscowościach?

Mniej więcej taka sama, a ze względu na warunki czystości powietrza i terenu powinna być znacznie mniejsza, nie mówiąc o tem, że w Tatrach wypadki gruźlicy powinny być sporadycznymi jedynie, albo całkowicie nie istnieć.

3) Czy w porównaniu z latami ubiegłymi następuje spotęgowanie śmiertelności, szczególnie u ludności miejscowej?

Spotęgowania śmiertelności i nadmiernego rozprzestrzenienia się choroby nie widać, a ze względu na pouczenie ludności miejscowej o niebezpieczeństwie za pomocą odczytów, są oznaki, że ludność ta zaczyna to niebezpieczeństwo rozumieć i chronić. Przyczem wielkie usługi w opanowaniu choroby oddaje przymus odkażania.

4) Jakże są konieczne środki zaradcze do opanowania choroby tak u ludności napływowej, jak i miejscowej?

Istnieją przedewszystkiem dwa warunki: Pierwszy: chorych dotkniętych ciężką postacią gruźlicy należy usuwać z pośród otoczenia.

Wielkim krokiem naprzód, jest duży oddział dla gruźlicy ciężkiej w szpitalu klimatycznym, który takich chorych przyjmuje i leczy, a pozatem jest nadzieja, że zaczną powstawać domy leczące specjalnie gruźlicę dla „Kasy chorych” i innych pracowników. Temsamem usunie się chorych niebezpiecznych dla otoczenia z domów prywatnych i pensjonatów.

Drugi: Podniesienie ogólnej zerowetności w Zakopanem, przez przystąpienie do skanalizowania i ogólne uświadomienie ludności, którego dotychczas niejednostrannie brak.

5) Jak się przedstawia przyszłość Zakopanego pod kątem widzenia gruźlicy i czy Zakopane jako takie ma w przyszłości zostać też stacją leczniczą, dla chorych na gruźlicę, czy wyeliminowawszy ze swego ośrodka tę chorobę, obrać kierunek stacji klimatyczno-sportowej?

W samem pytaniu — mówi pan lekarz klimatyczny — jest odpowiedź, a całym i jedynym dążeniem budowy zdrowia społecznego, byłoby budowanie zdala od centrum Zakopanego, domów w typie sanatorjalnym, w którychby tacy chorzy znajdowali umieszczenie i w których znajdowałyby się odpowiednie urządzenie, służba wyszkolona i t. d.

Na pytanie która dzielnica Zakopanego najlepiej na ten cel nadawałaby się, odpowiada p. dr. Gabryszewski:

Dzielnica najbardziej słoneczna i najmniej ulegająca zmianom atmosferycznym, a jest nią południowa wystawa Gubałowski.

Na nasze pytanie, że z tego wynikałoby, że samo Zakopane nie ma tych warunków, odpowiada pan lekarz:

Tak! Przedewszystkiem ze względu na położenie zwrócone ku północy, dalej ze względu na teren podmokły Równi Krupowej, wreszcie ze względu na wielkie wahania meteorologiczne i małą ilość godzin nasłonecznienia słonecznego, pewne postacie gruźlicy wymagające leczenia oszczędzającego ustroj, powinny tu nie mieć miejsca.

Ogólnie mówiąc t. z. klimatologia na ziemiach polskich jeszcze nie jest ustalona i nie da się powiedzieć w których okolicach jakie postacie gruźlicy najlepiej się leczą.

Zrobiono w klimatologii już duży krok naprzód, przez podjęte badania nad promieniowaniem tutejszej stacji meteorologicznej, o c. e. m. piszecie w poprzednim numerze waszego pisma.

Jeszcze jedno i już ostatnie zapytanie, jak długiego czasu wymagają takie badania, aby ostatecznie można było ustalić charakter klimatu Zakopanego.

Przynajmniej pięć lat — zakończył p. dr. Gabryszewski, a że pacjenci czekali należało i nam na tem, ciekawy ten wywiad zakończyć.

Sąd na sprzedawczyków.

Z inicjatywy T-wa „Rozwój” został utworzony „Sąd Obywatelski”, mający za zadanie bronić polskiego stanu posiadania w Zakopanem, sądzić i piętnować swymi wyrokami tych, którzy w jakikolwiek sposób działają na szkodę polskości Zakopanego, sprzedając realności lub wynajmując je żydom, oraz pośredników w powyższych sprawach.

Sąd ten rozpoczął już swe czynności z całą surowością obowiązki swe będzie wypełniał.

W skład Sądu Obywatelskiego wchodzi szereg poważnych miejscowych obywateli, których nazwiska, do wiadomości osób, podaliśmy:

Prezes honorowy ks. Jan Tobolak, prezes Marjan Jamontt, sekretarz dr. Stanisław Hierowski. Członkowie Sądu, jako sędziowie: dr. Stanisław Adamski, dr. Władysław Bartmański, Stanisław Bielatowicz, Kazimierz Brzozowski, Stanisław Birtus, prof. Bolesław Cichocki, Karol Daniec, dr. Józef Diehl, Józef Hajec, prof. Teofil Kling, Franciszek Kosiński, poseł Medard Kozłowski, Antoni Krzyżak, Zygmunt Kwapien, Leon Makowiecki, Władysław Makrzycki, dr. Karol Marawski, dr. Gustaw Nowotny, Adam Noworyta, Franciszek Pawlica, Jan Pęksa, Józef Sieczka, J. Siedlecki, inż. Karol Stryjeński, prof. Wilhelm Stopowy, prof. dyr. Turowski, arch. Eugeniusz Wesołowski.

ZRZĘDZENIA.

Z FALI NA FAŁĘ.

Przyjechał nocną porą do Zakopanego pan Iksiński — a przyjechał wprost z nad Bałtyku — noc ciemna choć oko wykol — na stacji łapią go za poły futra, różne z „Pension - ducny” — oferują: wolne pokoje, „dobrze ogrzane”, „słoneczne” (pokój ma wprawdzie okno na Nowy Targ, ale to nie, w Zakopanem słońce i z północy zagląda w okna, z „wszy” — stkiemi wygodami i „piusk” — aniem deszczu po szybie. Pan Iksiński upatruje wreszcie jakąś sposobną chwilę i wyrwawszy się z objęć „pension duchów”, dopada sań — sadowi się. Rozgrzany wódką (bo to była niedziela), san karz otula mu ciplą, baranicą nogi i wiezie go w „masto”, z fali na fałę.

Pan Iksiński, zmęczony drogą, senny — (coś około kopy godzin jechał przez „góry i rzeki”) — panującym mrokiem na ulicach odurzony — śni... śni, że jeszcze jest nad Bałtykiem, a raczej na Bałtyku... śni że go okręt z fali na fałę rzuci... ma jedno tylko wrażenie, że okręt po jakiejś bardzo „twardej” fali, jakby zamarniętej płynie — i nie może zrozumieć. Coś sześćdziesiąt godzin jechał, żeby się dostać wgóry, w Zakopane, a tu gdzieś go okręt po falach rzuci i rzuci — jak nareszcie raz porządnie rzuci — tak pan Iksiński z uśmiechem przed „Morskiem Okiem” i jego „smoczą jamą”.

Psiakrew! — zaklął — a to co fała, nawet na Bałtyku takich nie było... i poszedł pod swój numer od „północy ze słońcem” i coś cztery dni smarował krzyże i oki...

Zręda.

Z PRASY POLSKIEJ O TATRACH I ZAKOPANEM.

„Rzeczpospolita” w n. 44 z 16. lutego br. daje w rubryce „Z chwili” mały feljeton pt. „Zakopane—Odkopane”.

„Il. Kurjer Codzienny” w n. 47 z 17. lutego opisuje w artykule (specjalnego wysłannika „Ilust. Kurjera Codziennego”) peregrynacje tegoż od Chabówki do Zakopanego, przez wały śniegowe i wrażenie jakie na nim sprawiło odcięcie od świata Zakopane, przyczem n. b. porusza bolączki owego pamiętnego okresu, jak wzrost cen i brak papierosów i tytoniu.

„Wiadomości literackie” № 7. z 17. lutego, przynoszą pisany piękną gwara góralską, artykuł Heleny Roj-Rytardowej pod tytułem „Górale w Warszawie”. Nie jest to właściwie artykuł, a reklama mającej się odbyć w Warszawie wieczornicy góralskiej, przy współudziale p. Roj-Rytardowej, Bartusia Obrochty, Stanisława Mróza i innych. Ze nasi Zakopianczycy zostaną życzliwie przyjęci i z pewnością większe sprawią w Warszawie wrażenie, niż warszawscy murzyni w Zakopanem to z pewnością — a widocznie tego zdania jest p. Roj-Rytardowa podająca na wstępie swego artykułu te słowa:

„Przyjeżdżajom od jakiegoci casu do nos w Zakopane, przeróżne jadzbandy, strasnie corne Muzyny, co to jak ludziska godajom, bez odziena w swojej Afryce hodzajom i strasnie radzi z bodaj cego krzycom. Przyjeżdżajom do nas i tys ksycom kielo ino garla majom, a ludziskom się to widzi.

Pomiarkowali my, że je przecie unas w Tatrach honorna muzyka góralaska, której nieznajom jesce w całej Polsce i ze worce jom przecie ludziom pokazac.

Pewnie, że „worce” i „Doj wam Boze, co byście jesce barz radzi w Warszawie widzeni beli, bic te Muzyny w Zakopane, kaj”.

„Czas” z № 40 z daty 18. lutego b. r. daje sprawozdanie z jazu legjonistów z Podhala w Zakopanem, odbytych w dniu 27. stycznia b. r. na którym uchwalono parę rezolucyj, między innymi wystosowaną do marszałka Piłsudskiego o powrót na stanowisko szefa sztabu.

Drugi rocznik „Wierchów”, czasopisma poświęconego górcom i góralszczyźnie, ukata się przed sezonem letnim. Wydawnictwo

finansuje firma H. Altenberga we Lwowie, redagują jak w poprzednim roku, J. G. Pawlikowski, Adolf Chybiński, Roman Kordys i Juliusz Zborowski. Rocznik będzie zawierał artykuły o Tatrach i Karpatach z zakresu turystyki, przyrody i etnografii, oraz obfitą kronikę za rok 1923, przedewszystkiem tyczącą Zakopanego (sprawy administracji, regulacji, szkolnictwa zawodowego, turystyki, sportów, sprawozdania z działalności towarzystw i t. d.) Firmy, życzące sobie umieszczenie ogłoszeń we „Wierchach” zechcą się porozumieć bezpośrednio z wydawcą (H. Altenberg, Lwów, ul. Panska 16).

••• ZE SPORTU •••

Wojskowe zawody o mistrzostwo armii i zawody o mistrzostwo Zakopanego. Trwające cały tydzień przy licznym udziale zawodników zawody zakończyły się w niedzielę 2. marca ogłoszeniem wyników i rozdania nagród w sali restauracji Trzaski. Po przemówieniu D-ra Diehla, gen. Kulińskiego, posła Kozłowskiego i D-ra Osmólskiego, których przemówienia nacechowane były serdeczną nutą na temach armia a społeczeństwo, ogłoszono wyniki zawodów i rozdano wspaniałe nagrody.

Wyniki zawodów:

a) BIEG DŁUGI, około 80 km.

W klasie I. przyszli:

1) strzelec Krzeptowski Andrzej II. 2) por. Woyciecki Zbigniew, 3) Folwarczny Roman.

W klasie II.

1) por. Kwaśnica Edward, 2) por. Jarosiewicz Stefan, 3) por. Stanulewicz Jan.

b) BIEG DRUŻYNOWY, WOJSKOWY:

1. patrol. D. O. K. VI. Lwów, dca kpt. Zagórski, skład: por. Welichowski, por. Witkowski, por. Rospond.

2. patrol. 4 p. s. podh., dca kap. Seweryn, skład: por. Zalewski, por. Spyrta, por. Leszak.

c) BIEG SZTAFETOWY CYWILNYCH:

1. sztafeta, skład: Mückenbrunn, Bujak Fr., Zubek, S. N. T. T. 2. sztafeta: Krzeptowski I. Sieczka Stanisław, Cintacz, „Sokół” Zakopane. 3. sztafeta: Lankosz, Motyka, Zyrkowiec, Oddział narc. gimn. Zakopane.

d) BIEG Z PRZESZKODAMI, WOJSKOWY:

1) strzelec Krzeptowski Andrzej II. 2) strzelec Kądziora, 3) por. Woyciecki.

Cywilny: 1) Meissner Adolf, Karp. Tow. narc. Lwów, 2) Krzeptowski Andrzej I. „Sokół” Zakopane, 3) Bujak Franciszek, S. N. T. T.

e) BIEG KRÓTKI WOJSKOWY: I. Klasa:

1) Krzeptowski Andrzej II. 2) por. Woyciecki, 3) por. Folwarczny. II. Klasa: 1) por. Kwaśnica Edward, 2) pch. Litwin Edward, 3) por. Niemce Mieczysław.

f) BIEG KRÓTKI CYWILNY: I. Klasa:

1. Bujak Franciszek, 2. Krzeptowski Andrzej, 3. Mückenbrunn. II. Klasa: 1. Sieczka Stanisław, 2. Krzeptowski Andrzej II. 3. Meissner Adolf.

g) BIEG STARSZYCH: 1. Schiele Kazimierz, 2. Zamoyski August, 3. Bednarski Henryk.

h) BIEG MŁODZIEŻY: I. Klasy: 1. Zytkowicz Władysław, 2. Motyka Stanisław, 3. Szostak Stanisław. II. Klasy: 1. Czarniak Stanisław, 2. Czech Bronisław, 3. Łuszczek Jan.

i) BIEG DZIECI: 1. Koleszar Piotr, 2. Białecki Zdzisław, 3. Stock Otto.

j) BIEG PAŃ: 1. Ochotnicka Zofja, 2. Borkowska Marja, 3. Żychoniówna Helena.

k) SKOKI WOJSKOWYCH: 1. Krzeptowski Andrzej II. 2. por. Rzymek, 3. por. Zagórski Wilh.

Cywilnych: 1. Mückenbrunn Henryk, 2. Krzeptowski Andrzej I. 3. Kaliciński Eugeniusz.

Najpiękniejszy skok uzyskał: Bujak Franc.

1) BIEG JAZDY PIĘKNEJ NA NARTACH, WOJSKOWY: 1. por. Rzymek, 2. por. Woyciecki, 3. Zagórski Wilhelm, 4. kap. Kempki.

Cywilni: 1. Krzeptowski Andrzej I-szy, 2. Mückenbrunn Henryk, 3. Bujak Franciszek.

Mistrzem armii uznany został: strzelec Krzeptowski Andrzej II. Drugie i trzecie miejsca uzyskał por. Woyciecki i por. Folwarczny.

Mistrzem Zakopanego uznany został: Krzeptowski Andrzej I.

Zawody wojskowe urozmaicone były w obu ostatnich dniach zawodów, w godzinach popołudniowych, jazdą na nartach z koniem (skikjöring), po ulicach Zakopanego. Były to zaledwie pierwsze próby tej galezi sportu narciarskiego, manny jednak

nadzieję, że w przyszłorocznych zawodach jazdy próbne, zamienią się na jazdy konkursowe.

Organizacja zawodów była dobra. Armia i S. N. T. T. wywiązały się znakomicie z swych zadań. Publiczności dość, jednak kończący się sezon był widocznym.

Na zakończenie zawodów, odbył się w niedzielę (2. marca) w sali restauracji Trzaski raut, na którym tak zapowiedziana przez mówców gen. Kulińskiego i D-ra Diehla współpraca i zaciśnięcie węzłów „służby łącznikowej” święciły dalsze tryumfy zbratania.

Zawody narciarskie w Westero-wie przyniosły naszym narciarzom następujące miejsca: Bujak Franciszek trzecie miejsce w mistrzostwie Tatr. Tadeusz Zaydel pierwsze w skoku juniorów od 18 do 20 lat. Mieczysław Mietelski pierwszy w skoku juniorów od 16 do 18 lat.

W biegu sztafetowym pierwsze trzy sztafety nasze (S. N. T. T.), temsamem zdobyła puchar, który już przedtem dwukrotnie był przez naszą sztafetę zdobywany. Również sztafeta juniorów przysłała pierwszą. Ogółem uzyskali nasi zawodnicy dwadzieścia jeden nagród i puchar, który temsamem staje się własnością S. N. T. T.

Z Gremjum Pensjonatów.

Komisarz rządowy p. Dr. Hierowski komunikuje nam, że skrócenie czasu jego czynności, zależnem jest od szybkiego uregulowania przez wszystkich członków Gremjum, zaległości wkładkowych, gdyż przed wyrównaniem zaległości nie będzie mogli ksiąg i rachunków siowarzyszenia przyprowadzić do porządku. Gdy tedy jedynie od samych członków gremjum zależy skrócenie czasu władzy komisarza rządowego, przeto apelujemy tą drogą do wszystkich, aby zaraz na pierwsze wezwanie p. komisarza zgłaszali się w biurze jego (Jutrzenka od godz. 6—7 wieczorem) i regulowali zaległości, tembardziej, że nie zgłoszenie się, może pociągnąć za sobą nałożenie grzywny, w końcu egzekucję i przymusowe ściągnięcie należności.

KRONIKA.

O przyszłość Zakopanego. W marcu lub kwietniu br. ma się odbyć z inicjatywy Tymczasowej Komisji Uzdrawiskowej, publiczna ankieta na temat przyszłości Zakopanego. Udział w niej poza przedstawicielami władz państwowych i samorządowych, wezmą instytucje kulturalne, oraz wybitne jednostki z pomiędzy świata naukowego, politycznego, sportowego. Ankieta ta ma na celu omówienie całokształtu spraw dotyczących przyszłości Zakopanego i Skalnego Podhala, a będzie ona niejako rozwinięciem planów zakreszonych przez poprzednią z przed kilku laty ankietę.

Ruch gości. W czasie od 13. do 20-go lutego b. m. przyjechało do Zakopanego 496 osób, w tem 23 z zagranicy, wyjechało z Zakopanego 567 osób.

Prospekt Zakopanego, to niezbędne dla celów reklamowych w kraju i zagranicą wydawnictwo, ma się nareszcie w tym roku ukazać. Prospekt będzie wydany w językach polskim i francuskim i zawierać będzie poza datami historycznymi powstania i rozwoju Zakopanego, wszystkie dane co do jego warunków klimatycznych, statystykę, najważniejsze połączenia kolejowe z zagranicą, taksy, adresy władz, hoteli, pensjonatów oraz dział inzeratowy. Do prospektu dołączony będzie plan Zakopanego, oraz mapka Europy uwidaczniająca najważniejsze ośrodki i linje kolejowe. Bliższe szczegóły i warunki ogłoszeń podamy jeszcze. Prospekt Zakopanego będzie wydany nakładem Gremjum właścicieli hoteli i pensjonatów w Zakopanem. Prospekt Zakopanego dawno oczekiwany, przyczyni się znacznie do wzmocnienia frekwencji gości zagranicznych, zamieszczanie więc w nim ogłoszeń firm zakopiańskich leży w ich własnym interesie i przypuszczamy że z tego też powodu, żadnej z firm tutejszych w dziale inzeratowym prospektu nie zabraknie.

P. Marja Wernicka, znana zaszczytnie w całej Polsce Dalcrozistka, została zamianowana profesorem państwowego konserwatorium w Katowicach. P. Wernicka która przebywa stale w Zakopanem i prowadzi tu klasę fortepianu i metody Dalcroze'a w Instytucie

muzycznym p. Czop-Umlanfowej pozostaje nadal na tym stanowisku— a do Katowic dojeżdżać będzie 2 razy w miesiącu.

Z estrady. Zapowiadany dwukrotnie koncert skrzypka p. Bronisława Frühlunga i p. Klary Czop-Umlanfowej, pianistki odbył się dnia 17 lutego bez udziału p. Frühlunga który na dzień zapowiedziany nie przybył do Zakopanego, wobec czego cały wieczór przypadł w udziale pani Umlanfowej.

Pianistka ta zbyt jest nam wszystkim zaszczytnie znaną abyśmy się tu zastanawiali nad jej grą która i tym razem odpowiadała w zupełności wysokiemu pojęciu o wartości artystycznej jakąśy sobie o Niej wyrobili, przyczem program który z powodu nieprzyjazdu skrzypka, stworzony tak na poczekaniu wypadł bardzo szczęśliwie i przyczynił się do zupełnego sukcesu. Grała: Bach—Fantazję chromatyczną i Fugę.—Chopin: Scherzo op. 39, 2 Mazurki, 2 Valce.

To też zgromadzona dość licznie publiczność odeszła z pełnem zadowoleniem wynosząc jak najkorzystniejsze wrażenie z koncertu.

Szkoda tylko, że „koncertowy” fortepian raził niesłychanie. Tenże instrument nie wydawał wprawdzie tak nieartykuowanych głosów jak jego brat z Czerwonego Krzyża ale zato był tak rozstrojony zwłaszcza w górnych rejonach, że zdziwić się należy lekceważeniu zarządu sali, że nie doprowadzi raz instrumentu do jakiegokolwiek porządku.

Ad. Now.

Wystawa prac Zofji Stryjeńskiej.

W salonie Garlińskiego w Warszawie odbyła się zbiorowa wystawa obrazów Zofji Stryjeńskiej, m. i. ilustracji do „Skalnego Podhala”. Cała prasa zgodnie podkreśla niezwykle wysoki poziom artystyczny dzieł fenomenalnej malarki. Z ważniejszych recenzji wymieniamy sprawozdanie Miecz. Trottera w „Rzeczpospolitej”, i wywiad z artystką w „Wiadomościach literackich”.

Z Muzeum Tatrzańskiego. Dyrekcja Muzeum Tatrzańskiego potwierdza z podziękowaniem odbiór następujących datków: Tow. „Sokół” z naddatków do biletów na przedstawienia w kinie 32,500.000 mk. pp. Straszewska 1 dolar, Kwapieniowa 3 mil., Rudnicki 2 mil., Statter 5 mil., A. Goldsztajn 1 mil., Sekcja Narciarska P. T. T. 20 mil., Zarząd Główny P. T. T. 40 metrów węgla. Mangel 900 tys., J. Dr. Pawlikowski 25 mil. Zebrane przez p. M. Protkowską w „Marilorze” 70 mil., zebrane przez p. Jakimowiczówną 14,600.000, p. Zembatową 15,150.000, pp. Stachurskie i Kobylińska 10 mil., pp. Kopecznową, Skarbińską i Kabiakówną 30,685.000 pp. Brzezinską i Kraszewską 6 mil., pp. Skarbińską i Kabiakówną 17,640.000, p. Zwolińską 3,500.000. Zebrane z naddatków przez P. T. firmy: sklep Rozwoju 1 milion, Skibiński 3,440.000. A. Sandel 1,900.000. Beze 360 tys. Rudnicki 3 mil., Kwapien 100 tys. Mangel 100 tys. Danek 850 tys. Pawlikowski 1,750.000. „Franciszka” 100 tys.

Bal artystyczny na dochód Muzeum Tatrzańskiego i cele szkoły przemysłowej, zgromadził w dniu 16 lutego b. r. w udekorowanej przez uczniów szkoły przemysłowej, pod kierunkiem Dyr. Stryjeńskiego i prof. Olszowskiego, w sali Sokola bardzo liczną i doborową publiczność. Do podniesienia wyglądu sali przyczyniły się liczne kilimy i batyki wypożyczone komitetowi bezinteresownie przez firmę „Tarkos”. Tańce przy muzyce zespołu p. Stysia przeciągnęły się do białego rana. Usposobienie wszystkich nader wesołe i miłe. Bufet cieszył się również nie małym powodzeniem. Zabawę urozmaicały wielce piękne kostjomy i kostjomy-maski, przyczem nie możemy nie wymienić kilku najpiękniejszych najoriginalniejszych, a były niemi: „Władczyni świata”, kostjomy: włoski, Rococo, Bebe, Czarnogórka, Odaliska, Turczynka, Pierrotki (niebieska i czarna) markizy, Indjanka, domina czerwone, dama w krenolinie, kominarczyk, fakir, andrus z harmonją, dwa djabły, Mefisto, śmierć, Pierrot, Arlekin, góral, mistrz masonski, artysta z lat 1870-tych i wiele, wiele innych, w czem kilka kostjumów wysoce artystycznych. Z świata literacko-dziennikarskiego zauważyliśmy kilka znanych osobistości, i świata inteligencji miejscowej i z gości, byli chyba że wszyscy. Dochód przekroczył podobno dwa miljardy, zresztą wynik finansowy poda osobno sprawozdanie komitetu.

Raut na Kresowców. Odbył się w dniu 20 lutego w sympatycznej kawiarni p. Biela-

towicza (Kaw. Tatrzańska). Urozmaicony pocztą, wróżbami, licytacją amerykańską, a przede wszystkim tańcami raut zgromadził liczną i doborową publiczność.

Magiel—prasa hydrauliczna. Kto chce się przekonać jak tego rodzaju maszyny wyglądają, niech ustawi się w przedsiomku „Sokola” i oczekuje kolejki swej przy wejściu do kina. Wprawdzie obiecują, ci, od których to zależy, że „magiel i prasa usunięte zostaną, a w miejsce ich urządzi się wspaniały „hall”, ale jakoś ich obietnice wyglądają na „gruszkę na wierzbie”.

Dobra zabawa — dobre towarzystwo. Podobną w niedzielę w jednej z pierwszorzędných restauracji, tak się łało nietylko wino, ale i krew, że aż policja interweniować musiała. A poszło ponoć o głupstwo, bo podobno o brak porozumienia się dwóch gentelmenów w kwestji zimna i gorąca, czyli zamknięcia i otwarcia drzwi. Tylko częściej i więcej takich „porozumień” a Zakopane uzyska jeszcze jeden nowy epitet, „budy jarmarcznej”.

Niema czarnej kawy. Przed paru dniami przyszła ochota pewnemu towarzystwu wypicia w jednej z tutejszych restauracji czarnej kawy. Była to godzina dość późna, ale jeszcze do zamknięcia lokalu było daleko a muzyka grała. Cóż kiedy kawy dać nie chcieli, traktując natomiast winem. Czy tego rodzaju postępowanie, o którym już i Makuszyński w ostatnim swoim liście pisał, przysporzy tej restauracji, a i wogóle Zakopanemu gości, wątpimy. Czy nie dobrze byłoby aby tutejsi p.p. restauratorzy i kawiarze na wspólnej konferencji ujednostajnili sposób obsługiwańia gości!?

Brak wychowania, czy zła wola?

Jak bardzo jesteśmy w mniejszości w Zakopanem — świadczy następujący fakt: W cukierni p. Trzaski wieczorem w czasie dancigu ua sali pojawiła się para artystów z baletu. Z szeregu podrygujących i wytrasających par odbijali jak tylko odbijać mogą artyści od amatorów. I gdy znowu przy dźwiękach „Tanga” wysunęli się pierwsze na środek—publiczność powitała ich brawem hucznie—tymczasem nasi kochani żydkowie nie mogli tego ścierpieć—wstał obiecujący p. P. i począł tańczyć także, sala zabuchwała „ps—ps—solo—solo”—a niby inteligentny p. P. pyta „dlaczego solo? dlaczego ja nie mogę?” — i tańczy dalej — sala dalej protestuje — sykanie nie ustaje a na to o wielkiej sławie skoczka wstaje nowy żydek i znowu łapiąc w bok jakąś p. Sarę tańczyć zaczyna. I pokazała się nasza mniejszość—sprzeciwy oburzenia nie pomogły, dwie nadobne pary wytrzymały na stanowisku i przeszkadzały podziwiać cudowną sztukę tańca.

W tym miejscu robię małeńki znak zapytania czemu nie wstała i tańczyła para inna niż te dwie żydowskie? Bo każdy z ludzi inteligentnych rozumiał że chodziło tu o coś więcej niż tańcowanie—że była to rzecz piękna i można pięć minut wstrzymać aby jeźli się samemu tego nie pojmuje—tym innym, co to rozumia i kochają—pozwoilić się tym pięknem nacieszyć.

Fakt ten był tak niesmaczny—że godzin jest napiętnowania publicznego.

B. Z.

Ofiara obowiązku. Maszynista prowadzący pociąg z Zakopanego do Chabówki, dojeżdżając do stacji Chabówki wychylił się z maszyny tuż przed mostem, tak nieszczęśliwie, że wiązania mostu oderwały nieszczęśliwemu głowę, zabijając na miejscu.

Nareszcie. Od poniedziałku dnia 18. lutego 1924 roku (data historyczna) niektórzy pp. restauratorzy samorzutnie, bez żadnej komisji cennikowej, obniżyły ceny o 10%. Daj Boże, aby te 10% pomnożyły się jeszcze o jedno zero, a będziemy mieli raj.

Ceny mięsa spadły w Zakopanem w ostatnim tygodniu znacznie, a cennik uchwalony przez ostatnią komisję cennikową z dnia 19. b. m. określił je następująco:

wolowina tylna	3 miljony,	przednie	2,400 tysięcy
cielęcina	2 1/2 „	„	2 miljony
baranina	2 „	„	1,600 tysięcy
wieprzowina	4 „	„	3,200 tysięcy
ślonina	4 miljony,	śmalec	5 miljonów.

Ceny w restauracjach potraw zostały z dniem 19. b. m. obniżone o 20%.

Podhal. Związek Legionistów Polskich w Zakopanem składa serdeczne podziękowanie szan. pani Budziszewskiej, za bezinteresowne ofiarowanie swych salonów na „Opłatek” w d. 6./I 1924 r. — Tą drogą chcemy wyrazić swoje uznanie za gościnność, która się datuje nie od dzisiaj, gdyż i pamiętny wymarsz Legionistów z Zakopanego w 1914 r., nastąpił też z hotelu „Stamara”.

Ptaszki w klatce. Za najróżnorodniejszego rodzaju kradzieże dokonane w ostatnich miesiącach 1923 roku, zostali przez tutejszą P. P. ujęci i oddani sądowi: Bukowski, Sobryń Władysław, Marduła, Duda Andrzej i Chyc, Gazdecka Jan. Czwartry członek tej bandy i spółnik w podziale zysków Bachleda Mroziak Józef, pozostający na wolnej stopie doniesiony został do sądu. Szajka ta ma na sumieniu między innymi kradzieżami, włamanie się i okradzenie z większej ilości flaszek wina sklepu Kitzlera przy ul. Kościeliskiej, dokonane jeszcze w październiku przeszłego roku.

Uczciwa służąca. Balówna Zofja, służąca u pp. Choynowskich ul. Krupówki, willa „Olenka” znalazła 20 b. m. sto *dziesięć* miljonów Mp. co zgłosiła w tutejszym komisariacie P. P. Pieniądze te po udowodnieniu własności, są do odebrania u znalazczynie.

Zakopane, dnia 23.II.1924.

GRUPEM WŁAŚCICIELI
Pensjonatów, Hoteli i Restauracji
w Zakopanem.
KOMISARZ RZĄDOWY
L. 54.

Do
wszystkich P. T. Członków Grupy
właścicieli Pensjonatów, Hoteli
i Restauracji
w miejscu.

W dniu 22.II.1924 ustalony został nowy cennik dla pensjonatów zakopiańskich, ważny od dnia 1. III. 1924. Tymczasowa Komisya Uzdrawiskowa ustala:

- dla pensjonatów I. kategorii ceny od 6 do 8 złp.
- „ „ II. „ „ od 4 1/2 do 6 złp.
- „ „ III. „ „ od 3 1/2 do 5 złp.

płatnych w mkp. według kursu franka złote-go w dniu płatności.

Właściciele i dzierżawcy pensjonatów zgłoszą bezzwłocznie do biura T. K. U. (Jutrzenka) w godzinach urzędowych po odbiór nowego cennika.

Komisarz rządowy:

(—) Dr. Hierowski.

Oświadczenie.

Niniejszym, jako pełnomocnicy p. Jana Kazimierza Nasiorowskiego, oświadczamy w jego imieniu, że

„sprawa czynnego znieważenia“

p. Nasiorowskiego, przez p. Adama Mryca, które miało miejsce w dniu 28.I.1924 r. o 6. godz. wieczór, w lokalu „Cukierni Tatrzańskiej“ w Zakopanem — została — w dniu 4. b. m. o godz. 6,49 rano w Warszawie — honorowo zlikwidowana — wobec czego p. Nasiorowski jest w zupełności usatysfakcjonowany.

Zakopane, dnia 23 lutego 1924 r.

Karol Boehmer
Bronisław Hałubko.

STANISŁAW BIRTUS

Zakopane, „Bazar Polski“ Telefon № 34.
PIERWSZORZĘDNY MAGAZYN NOWOŚCI.

WĘGIEL
GÓRNOŚLĄSKI
DĄBROWIECKI
I KOKS

DOSTARCZA HURTOWO i DETALICZNIE
ZAKOPANE **RYSZARD FEIST** KRUPÓWKI № 45
ZAMÓWIENIA PRZYJMUJE:
WP. **LEOPOLD FADEN**, SKŁAD PRZYBORÓW TURYSTYCZNYCH W ZAKOPANEM (OBOK TRAFIKI).

Bazar Polski w Zakopanem

TELEFON 3 SP. Z OGR. ODP. TELEFON 3

SKLEP CENTRALNY w domu „BAZAR POLSKI“

Trzy filje: ulice Kościeliska, Chramcówki i Krupówki

polecą w sprzedaży hurtowej i detalicznej:

Towary kolonialne. — Wódki i koniaki. — Konserwy i wszelkie artykuły spożywcze na wycieczki.
WIELKI WYBÓR SZKŁA, PORCELANY I NACZYŃ KUCHENNYCH.

Największy skład artykułów spożywczych.

AKCYJNY BANK ZWIĄZKOWY we LWOWIE

ODDZIAŁ W ZAKOPANEM, Bazar Polski.

Załatwia wszelkie interesa bankowe. Udziela kredytów. Finansuje przedsiębiorstwa. Przyjmuje lokaty na rachunek bieżący i książeczki wkładkowe, oprocentowując je jaknajkorzystniej.

Wykonywa przekazy w Polsce i zagranicą. Inkasuje czeki zagraniczne i krajowe.

Specjalność: **Inkaso czeków amerykańskich.**
Kupuje waluty, płacąc najwyższy kurs dzienny.
Załatwia wszelkie zlecenia giełdowe.

Rok założenia 1905. Telefon № 38.

SKŁADNICA KÓLEK ROLNICZYCH,

Stow. Spółdz. z ogr. odp.
w ZAKOPANEM.

HANDEL TOWARÓW MIĘSZANYCH,
WSZELKICH WYROBÓW KRAJOWYCH,
SKŁAD WIN,
HURTOWA SPRZEDAŻ TOWARÓW
DLA SKLEPÓW WIEJSKICH.
KRAJOWE ZASTĘPSTWO
SPRZEDAŻY SOLI.
TRAFIKA.
HURTOWNY SKŁAD ZBÓŻ,
PRODUKTÓW ROLNYCH,
NASION, NAWOZÓW SZTUCZNYCH.

Filja przy ul. Stara Polana.

SKŁADNICA TOWAROWA

właściciele Hoteli, Pensjonatów i Restauracji
w ZAKOPANEM

Spółdzielnia zarejestr. z ograniczoną odpowiedzialnością,
oraz

HURTOWNIA TOWARÓW KOLONJALNYCH i SPOŻYWCZYCH.